

Statula iš Rockefellerio parko Clevelande.

G. Juškėno nuotr.

LIETUVEI MOTINAI - NUOŠIRDŽIAUSI LINKĖJIMAI!

MOTINAI

Stasys Santvaras

*Kilni, pilna pražydusių pagundų ir orumo,
Tikėjai tu gyvenimo giliom šaknim, -
Dėliojai plytą paskui plytą savo rūmo,
Aplaistei meilės ilgesį vilčių ugnim.*

*[dangų kils gan qžuolas, gal liepa geltonkasė,
Gyvenimo bus daug - kaip upės vandenų -
Lemtis tuo tarpu kitai lemčiai duobę kasė -
Tik ne svajoto žydrio padangių mėlynų.*

*Kai saulė - motina pavasario padūkusio ir girto -
Erdvių platybėję juokės išdidžiai, -
Tava goda į sielvartą, į ašaras pavirto...*

*Nulenk likimui savo galvą nuolaidžiai, -
Matai, nėra čia pamato kaip amžiai tvirto -
Nežinom, ką mum skelbia rytmečio gaidžiai...*

VALDOVŲ RŪMAI! - TAČIAU KOKIE?

Antanas Dundzila

Vilniuje pernai įvykusio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Seimo metu buvo užsiangazuota atstatyti Vilniuje buvusius Žemutinės pilies Valdovų rūmus. Tai didelės apimties, Lietuvos istorijai bei kultūriniam gyvenimui - ypač pačiai PLB-ei - reikšmingas projektas. Apie jį šiek tiek skaitėme spaudoje, naujausius duomenis matome PLB interneto svetainėje, <http://pasauliolb.org/seimas/vadovurumai.html>. Projektą savo nutarimais remia Lietuvos valdžia. Nuo 1998 jį globoja Lietuvos Prezidentas, o spalio mėn. Seimas priėmė Valdovų rūmų įstatymą. PLB vadovybė tuoj pat pradėjo rūpintis lėšų telkimu, Valdovų rūmų paramos fondo bei komisijos sudarymu ir t.t. Minėtos PLB svetainės straipsnio pabaigoje visuomenė kviečiama šiuo reikalu pasisakyti.

Imantis tokio uždavinio, svarbu jau iš pradžių žinoti darbo apimtį. Iki šiol spaudoje skaitėme tik apie PLB Seimo

nutarimus, kuriamus fondus bei komisijas, tačiau ne apie norimų atstatyti rūmų bent apytikrą apimtį ar pobūdį. Taip pat, turbūt, pražiopsojome ir Seimo priimtą įstatymą, ir Prezidento globos dekretą. Paskatinti PLB kvietimo atsiliiepti, čia klausiamo: pirma - kokie yra Seimo ir Prezidento aktų esminiai bruožai ir antra - kol kas, kad ir bendrais žodžiais kalbant, kuriuos buvusius pastatus projektas apima?

Abu klausimai svarbūs, bet antrasis ypač reikšmingas bet kokiam statybos uždaviniui, nes reikia jau pačioje pradžioje bent apčiuopiamai žinoti, ką statysime. Vilniaus istorija juk siekia 700 metų, senovėje miestas buvo medinis, vėliau mūrinis... Vilnius kelis kartus degė, miestą kelis kartus teriojo ir griovė priešų kariuomenės... Šiandien Gedimino kalno apylinkėje bei arkika-

tedros aikštėje tėra išlikę tik keli, tiesa - imponantiški, lietuviui širdį šildantys statiniai... Tad savaime kyla klausimas: iš kurio Vilniaus istorijos periodo ir kaip praeityje atrodę pastatai įtaigos šį PLB darbą? Ar norima atstatyti ką nors autentiško, istoriškai pagrįsto? Klausimas yra aktualus darbo užuomazgoje. Čia jis keliamas be mažiausio kritikos krislelio projekto sumanytojams. Keliamas visuomeninės informacijos tikslu, tikintis šiais svarstymais jos susidomėjimą projektu ugdyti.

Konkrečiai šiuo metu dar nežinant, tačiau manant, kad PLB projekte didelis dėmesys bus telkiamas atstatomų rūmų istoriniam realizmui, reikia pavartyti išlikusią dokumentaciją. Krašto sostinės pilių istorija yra labai įdomi, turininga, vingiuota. Ją skaitai beveik kaip pilną įtampos kriminalinį romaną, kurio atomazgą jau iš anksto žinome. Šalia istorijos

vadovėlių, šiam rašiniui naudoti du leidiniai, tai 1971 m. Vilniuje išleistas 303 psl. Veikalas "Lietuvos pilys" ir Povilo Reklaičio straipsnių rinkinys, 1999 pasirodžiusi 492 psl. Knyga, "Prarastosios Lietuvos pėdsakų paieška". Reklaitis savo straipsnyje "Du Vilniaus vaizdai XVI-XIX amžių grafikoje" stebinančiai analizuoja senojo Vilniaus vaizdinę medžiagą. "Lietuvos pilyse" sukaupta daug duomenų, įskaitant ir tyrinėjimų istoriją.

Šiais laikais pažįstama, mums rūpimo Vilniaus dalis yra sutelkta miesto plano detalėje, pav. A. Kai kurie leidiniai tą apylinkę vadina Vilniaus pilies teritorija. Iš rašytų šaltinių žinoma, kad teritorija susidėjo iš trijų dalių - Aukštutinės, Žemutinės ir Kreivosios. Projektą liečianti Žemutinė pilis, kurios ribose stovėjo Valdovų rūmai, apėmė pailgą žemės plotą tarp dabartinės arkikatedros ir Gedimino bokšto, apie 400 metrų rūmai, apėmė pailgą žemės plotą tarp dabartinės arkikatedros ir Gedimino bokšto,

apie 400 metrų ilgio ir iki 150 m. pločio. Iliustracijoje žvelgiant iš kairės į dešinę, lengva surasti arkikatedrą ir apie Gedimino kalną išdėstytus kelis didokus pastatus.

Kaip ten viskas atrodė Gedimino (1316-1341) laikais ar net ir keliais šimtmečiais vėliau, duomenų mažai. Šaltiniai bendrai daugiau kalba apie pilių istoriją, bet ne architektūrą. Pats seniausias Vilniaus vaizdas yra iš 1581 m. išleisto, taip vadinamo Brauno miestų atlaso, kurio šiek tiek aiškesnė, italų perbraižyta 1610 m. versija matyti pav. 2. Miesto panoramoje aiškiai dunkso du bokštai Gedimino kalne, pakalnėje - didelės aikštės kampe - katedra su bokštu ir į aikštę atsuktas Valdovų rūmų fasadas. Grafiška yra iš Žygimanto Augusto (1544-1572) laikų. Vilniuje ilgai, ištaikingai gyvenęs, jis išplėtė Žemutinę pilį. Yra išlikusių ir vėlesnių piešinių, tačiau vaizdinėje dokumentacijoje yra ir didelių spragų. Sekantis išlikęs, po 130 metų tarpo, yra 1740 m. Fuerstenhofo pilies pastatų

Nukelta į 4 p.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ JAV KONGRESE RAGINAMA BALTIJOS ŠALIS Į NATO PRIIMTI 2002 METAIS

Baltijos šalių bičiulis JAV Kongrese užregistravo rezoliuciją, raginančią pakviesti Lietuvą, Latviją ir Estiją į NATO 2002 metais. Kongreso nario John Shimkaus pasiūlytame rezoliucijos projekte pažymima, kad Baltijos šalys atitinka narystės sąjungoje standartus. Kadangi Baltijos šalys nuosekliai gerbia žmogaus teises ir pilietines laisves, aktyviai dalyvauja Taikos partnerystės programoje ir NATO taikos operacijose, didina savo gynybos biudžetus, sugeba derinti savo ginkluotųjų pajėgų veiksmus su NATO kariuomenėmis, kuria rinkos ekonomikas ir palaiko gerus santykius su kaimynais. Todėl visiškai atitinkamos NATO narystės kriterijus, Lietuva, Latvija ir Estija turi būti pakviestos tapti pilnavertėmis sąjungos narėmis per 2002 metais įvyksiantį NATO viršūnių susitikimą.

Rezoliucijos projektą remia dar 10 Kongreso narių, tarp kurių, be J. Shimkaus, yra dar keletas nuolatinio Baltijos jūros valstybių interesų rėmėjų. Rezoliucijos pateikimas balsavimui kol kas nenumatomas, artimiausiu metu bus siekiama sutelkti daugiau jos rėmėjų.

■ GEGUŽĖS PIRMOJI MASKVOJE

Rusijos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, gegužės 1-ąją Rusijoje įvyko ir dar tęsiasi 481 Tarptautinei darbo žmonių dienai skirta visuomeninė politinė akcija. Kaip pranešė VRM, milicijos duomenimis, šventinėse akcijose dalyvavo apie 310,5 tūkst. žmonių.

“Visi renginiai įvyko be jokių incidentų”, - pabrėžė VRM atstovai. Nuo Baltarusijos aikštės antradienio rytą prasidėjo Komunistų partijos ir kitų kairiųjų bei patriotinių judėjimų surengtos demonstrantų eitynės, skirtos Gegužės 1-ajai. Teatro aikštėje, prie paminklo karvedžiui Georgijui Žukovui, įvyko mitingas. Kaip pareiškė prieš eitynių pradžią komunistų vadas Genadijus Ziuganovas, “Kai saujelė oligarchų įsikibo į Rusiją ir pasiryžę parduoti paskutinį turtą, svarbiausiais šūkis šiandien “Taika, gegužė, darbas oligarchus perdirbs”.

Kaip pranešė “Interfax” korespondentas, pirmoji eina 10 tūkstančių komunistų kolona, po jos - “Darbo Rusijos” kolona su Viktoru Anpilovu priešakyje. Manifestantai neša Lenino portretus, raudonus transparantus, raginančius neleisti parduoti žemės ir geležinkelų.

Po “darbo Rusijos” eina maždaug 30 nacionalbolševikų atstovų. Jie neša tik raudonas vėliavas, jokių šūkių nėra. Teisėsaugininkų vertinimu, iš viso šioje kolonoje yra apie 15 tūkst. žmonių.

■ TARPTAUTINĖJE KONFERENCIJA HOLOKAUSTO KLAUSIMAIS

Tarptautinėje konferencijoje “Holokausto aukų atminimas”, kuri gegužės 2-5 dienomis vyko Amsterdame, dalyvavo ir Lietuvos atstovai.

Konferenciją rengė tarptautinė 10-ties šalių darbo grupė holokausto švietimo klausimais. Šiemet šiai grupei pirmininkaujanti Olandijos Vyriausybė, kaip informavo Elta Užsienio reikalų ministerijos Spaudos skyrius, pakvietė į konferenciją dviejų Lietuvos muziejų (Kauno IX forto bei Vilniaus Gaono žydų muziejaus) specialistus - J. Menčiūnienę, R. Puišytę, J. Zakaitę, S. Dovidavičių, A. Nestrovienę. Minėtieji specialistai pasikeis darbo patirtimi ir bendradarbiavimo planais. Tuo pat metu Amsterdame vyks ir 10-ties valstybių tarptautinės darbo grupės holokausto švietimo klausimais posėdžiai, į kuriuos pirmą kartą stebėtojos teisėmis pakviesta dalyvauti ir Lietuva. Lietuvai atstovaus ir jos pasiekimus bei problemas šiais klausimais pristatys ambasadorius ypatingiems pavedimams profesorius Alfonsas Eidintas.

Lietuva yra išreiškusi pageidavimą tapti darbo grupės tikrąja nare, tad dalyvavimas Amsterdame forume, kaip teigiama URM Spaudos skyriaus pranešime, bus svarbus žingsnis šia kryptimi.

■ ATVIRAS LAIŠKAS PREZIDENTUI

Trisdešimt du Lietuvos menininkai, mokslininkai, dvasininkai, gydytojai paskelbė atvirą laišką Prezidentui Valdui Adamkui, bandydami atkreipti šalies vadovo dėmesį į Lietuvos žiniasklaidoje pastaruoju metu gana agresyviai dominuojančias negatyvistines nuostatas, kai atvirai ir ciniškai propaguojamas smurtas, seksas, nusivylimas savimi bei savo krašto istorija, praneša ELTA.

“Žiniasklaida, kuri šiuo metu yra bene įtakingiausia žmonių nuomonės formuotoja, beveik visai atsiribojo nuo pareigos kalbėti apie tikrąsias gyvenimo vertybes. Tokie dalykai kaip teisingumas, meilė, dora, tikėjimas Dievą jai atrodo apgailėtini

Nukelta į 5 p.

Algirdas Pužauskas

Pernai daug pasaulio valstybių pravedė savo gyventojų surašymą. Kiekvienai valstybei svarbu karts nuo karto surinkti žinias apie savo piliečių judėjimą, plėtrą, jų sudėtį ir pasikeitimus. JAV įstatymai reikalauja suskaičiuoti savo gyventojus kas dešimt metų. Jungtinės Tautos pasinaudoja atskirų šalių statistika ir paskelbia visam pasauliui apie žmonijos laimėjimus, planavimo kryptį, apie laimėjimus ir nepasiekimus. Paskutinis JT paskelbimas buvo 1999 spalio 12 d. Sužinojome, kad pasaulyje yra šeši milijardai gyventojų, kurių skaičius vis auga, ypač Azijoje, kur Indijos gyventojų skaičius už 25 metų pralenks Kinijos gyventojų augimą. Kinijos komunistinė vyriausybė ragina savo piliečius neturėti daugiau vaikų kaip po vieną šeimoje. Jaunos šeimos, kurios turi daugiau vaikų, yra spaudžiamos specialiais mokesčiais, kitomis baudomis, skelbiamos liaudies priešais. Jungtinės Tautos pripažįsta, kad Indijos šeimos yra didesnės už Kinijos šeimų vidurkį. Pripažįstama, kad Kinijos vaikams valdžia su-

VIS DAUGIAU ŽMONIŲ

teikia daugiau socialinių patarnavimų sveikatos ir švietimo srityse. Indijoje ypač mergaitėms trūksta mokyklų ir joms tenka sunki gyvenimo dalia.

Pasaulio žmonių skaičiamas parodė, kad labai išaugo didieji pasaulio miestai, nes darbo žmonės traukia į miestus, ieškodami pragyvenimo šaltinių. Japonų Tokyo su priemiesčiais turi 28.8 milijonus gyventojų, Meksikos miestas ir Brazilijos Sao Paulo bei Indijos Bombay turi daugiau 17 mil. žmonių. Labai išaugo ir civilizuotos Amerikos didmiesčiai: New York, Los Angeles ir kitų rasių ir tautybių katilu, kuris vis auga. Nežiūrint piliečių abejingumo surašymo biuras skelbia, kad per paskutinį dešimtmetį amerikiečių gyventojų paaugo 13 procentų ir yra 281 milijonas. Pripažįstama, kad daug piliečių, kurie paštu gavo surašymo klausimų lapus, neatsakė į klausimus ir lapų negrąžino. Tokių buvo daugiau 3 milijonų. Amerikoje labai padidėjo vadinamų “Hispanics” ar “Latinos” žmonių skaičius, kurių užregistruota 35.4 milijonai. Tai sudaro 12 procentų. Spėjama, kad nelegalūs imigrantai iš Pietų Amerikos kraštų vengė gyventojų skaičiavimo pareigūnų ir nebuvo įtraukti į sąrašus.

Šalia baltųjų ir juodųjų gyventojų skaičiavimo biuras įtraukė į sąrašus nemažą skaičių, kaip kanadiečiai vadina “pirmosios tautos” gyventojų indėnų bei Aliaskos eskimų

grupes. Tris su puse procento sudaro Azijos kilmės piliečiai, prie jų atskirai buvo registruojami Havajų ir kitų Ramiojo vandenyno salų gyventojai. Buvo apie du procentai šeimų, kurie užsirašė priklausą kelioms rasėms. Gyventojų surašymo stebėtojai spėlioja, kad daug Amerikos valstijų jau nebėra baltųjų daugumos rąkose. Teksas, Aliaska, Naujoji Meksika, Havajai, Maryland, Pietinė Karolina, net Georgija turi daugiau tamsiųjų rasių gyventojų. Didžiausias procentas baltųjų gyvena Maine, Vermont, New Hampshire, Vakarų Virginijos, Šiaurės Dakotos, Idaho, Montanos valstijose. Gyventojų surašymas jau sulaukė Kongrese nemažai kritikos. Kai kurios vietovės visai negavo surašymo įstaigos klausimų, buvo “pamirštos”. Tokia klaida padaryta Floridoje Hialeah miestelyje, kur teko antrąsyk aplankyti 64,000 šeimų ir jas užregistruoti. Sakoma, kad daug atsakymų negauta Čikagoj iš pietinių priemiesčių. Surašymo darbas buvo paskirstytas 15-kai centrinių įstaigų. Surašymo veikla vyko daugiausia tarp balandžio ir rugpjūčio mėnesių. Nežiūrint padarytų klaidų pernykštis gyventojų surašymas patvirtino, kad prieš 10 metų JAV turėjo 248,709,873 gyventojus, o pernai jų buvo 281,421,906. Teko spaudoje matyti, kad Kalifornija, kuri buvo vadinama “Golden State” per paskutinį dešimtmetį tapo “Brown State”.

Keliais sakiniiais

• **Ukrainos parlamentas** pareiškė nepasitikėjimą vyriausybės premjerui Victor Yushchenko, kuris pasitraukė iš pareigų. Minios demonstruoja reikalaujamos, kad pasitrauktų ir prezidentas Leonid Kuchma.

• **Argentinos prezidentas** pakeitė centrinio banko direktorių, kaltinamą korupcija.

• **Australija** nutarė sumažinti politinio prieglobsčio siekiančių užsieniečių skaičių, nes daug nelegalių imigrantų atvyksta slapta ir apsigyvena be vyriausybės žinios.

• **Indijos-Bengalijos** pasienyje įvyko susišaudymas, žuvo 19 Indijos karių.

• **Japonijoje** Liberalų demokratų vadovaujama partijų koalicija pakeitė vyriausybės premjerą, kuriuo tapo Junochiro Koizumi, mažai žinomas politikas.

• **Vengrijos ministras pirmininkas Victor Orban**, kuris savo vyriausybei vadovauja 3 metus, praėjusią savaitę Washingtonė tarėsi su prez. G. Bush ir viceprez. D. Cheney opiais Europos politiniais klausimais, o ypač dėl kaimyninės Ukrainos, kuria labai susidomėjo Rusijos prez. V. Putin. V. Orban tvirtai pasisako už NATO išplėtimą ir Estijos, Latvijos ir Lietuvos priėmimą į tą sąjungą, rašo “New York Times” bal. 30 d. laidoje.

• **Londono** “Sunday Times” laikraštis paskelbė turtingiausių pasaulio žmonių

sąrašą. Turtingiausias yra “Wal-Mart” parduotuvių savi-

Nukelta į 3 p.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavardę, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

JIE TURĖJO MOTINĄ

Metų tėkmėje yra daug įvairių švenčių, linksmų, laimingų ir kartais tragiškų dienų, bet jei kas paklaustų, kurią iš tų švenčių laikytume iškilmingiausią, brangiausią, tai vargu ar gautume greitą atsakymą. O pagalvojus vieningai tektų atsakyti, kad iš visų kilniausia yra Motinos diena, nes ji gyvybės pradą, o be gyvybės nėra žmogaus, nėra gyvenimo, be jos nebūtų jokių kitų švenčių, nebūtų žmogaus.

Yra tačiau nuomonių, jog tik mažiems vaikams motina taip reikalinga, tik jų gyvenimui būtina ir nepakeičiama. Kada vaikai įžengia į jaunųjų amžių, ją pradeda pamiršti, jausti, kad motina tik trukdo jų laisvę, o vėliau jaunuoliai vėl pajunta motinos prasmę jų gyvenimui, vėl prisimena tuos pirmuosius begalinės meilės ir švelnumo šilumą tartus motinos žodžius, kuriuos primena našlaitės poezija:

Nėra dainos gražesnės už lopšinę,

Kurią dainavo supdama mama,

Nėra šalies gražesnės už tėvynę,

Kurią per amžius vardas - LIETUVA.

Apie motiną yra sukurta didžiausių pasaulio poetų gražiausių žodžių, kurie išryškina motinos dvasinę sielos būseną ir jos vietą gyvenime, bet jos tikrosios reikšmės dar neišryškino joks poetas bei kūrėjas, nes ji gyvena ne vien savo viename asmenyje. Motinoje telpa visa šeima, visų šeimos narių rūpesčiai, džiaugsmas ir kančios. Ji savyje slepia viso pasaulio laimę ir vargą, ant jos pečių krenta visos žmonijos likimo našta, nes ji pirmoji pradeda įkvėpti savo vaikams, būsimiems pasaulio valdovams troškimą aukštesnių idealų. Motinos pareigos padaro iš jos heroję ir kankinę, karalienę savo vaikų tarpe ir nelaimingą vargšę. Motina yra pasiaukojimų ir meilės vaikams neišsenkama versmė. Jos meilė visur ta pati: didinguose rūmuose ir mažoje lūšnėlėje, garbės viršūnėje ir nusivilyje. Motinos širdis savo nuostabią intuiciją jau nuo senovės laikų juto savo garbingą paskirtį ir pareigas.

Tačiau motina negreit pasaulyje buvo suprasta, įvertinta ir bent vieną dieną metuose pradėta gerbti. O tenka labai apgailestauti, kad ir šiais aukštos kultūros ir civilizacijos laikais dar ne visos pasaulio tautos tinkamai vertina ir gerbia motiną bei apamai moterį.

Lietuvė motina nepriklausomaj tėvynėje buvo laimingesnė, bet okupacijos ją skriaudė tėvynėje ir išeivijoje, ją tebeskriaudžia ir dabar. Lietuvė motinai dar neužgeso Lietuvos priešų padarytos skriaudos, laiko dulkės neapnešė sielos žaizdų. Istorija niekuomet nepamirš Sibire nukankintų ar tebekenčiančių motinų, vaikų, tėvų, brolių ir seserų. Jų buvo tūkstančiai sovietinio okupanto ištremti, uždaryti vergų stovyklose, jų tūkstančiai mirė fiziniai ir dvasiniai nukankinti. Jie visi turėjo savo motiną, kuklią, beginklę, bet ryžtingos nepalaužiamos dvasios. Motiną mylinčią, gyvenimo audrų išmėgintą, nuo kūdikystės lopšio ligi saulėlydžio mažus ir didelius vaikus raminančią, naktimis budinčią. Motiną savo akimis matančią, kaip jos vaikai žūsta kankinami už savo tėvynės laisvę ir nepriklausomybę.

Todėl motinos garbei skirtą gegužės mėnesio sekmadienį nuoširdžiai įvertinkim ir atiduokim tinkamą pagarbą savo ir kiekvienai lietuvei motinai, kurios auklėtas jaunimas augo kartu su pavasariais atgyjančia gamta, kartu su beržais ir liepomis, kuriais jis nusodino Lietuvos pakeles, apstatė kryžiais ir kopytėlėmis. Kartu su poetu Vaičiūnu paklauskim savęs:

Ar žinai, kas mums raukšlę nuo kaktos nuvaiko?

O gi motinos meilė...ir šypsena vaiko.

Emilija Čekienė

DRAUGYSTĖ SU
LENKIJA VISUOMET
BUVO PAVOJINGA!

(Tęsinys. Pradžia 17 nr.)

Juozas Žygas

Beveik 6 šimtų metų istorijos tėkmę sutalpinti į vieną rašinį - neįmanoma, nes sutartys, darytos prieš 6 ar 5 šimtus metų, dar ir dabar skaudžiai atsiliepia. Tad negalima pro jas visai tylomis praeiti! Arba jas tik vienu sakiniu apibūdinti - Tokie buvo laikai! Tai tegalima taikyti tik mūsų didikams ir valdovams, kurie valstybinės sampratos ir vizijos neturėjo. Jiems valstybė tebuvo tik jų dvaras. Ir nesirūpino, kas bus po jų!

Vadinamas Vytauto - Jogailos lietuvių krikštas buvo pražūtingiausias momentas XIV - XIX šimtmečių eigoje. Nes Jogailos vestuviniu - Krėvos aktu Lietuva buvo prie Lenkijos prijungta. Galima tai ginčyti ir bandyti savaip aiškinti. Tačiau šiaip ar taip "aplikare" reiškia prijungimą. O iš to kilo dar didesnė blogybė, kad Lietuvos Bažnyčia buvo prie Gniezno arkivyskupijos prijungta. Vytautas neturėjo Mindaugo vizijos, kuris reikalavo ir išreikalavo atskiros Vilniaus bažnytinės provincijos. Vatikano archyvuose yra dokumentai, rodantieji kad Vilniaus arkivyskupija - bažnytinė provincija įsteigta XIII-tame šimtmečiuje. Tačiau po Mindaugo nužudymo ji nustojo egzistuoti. O Vytautas ir Lietuvos didikai neturėjo

supratimo, kokią reikšmę bažnytinė provincija gali turėti.

Devynioliktojo šimtmečio gale lietuvių centras buvo ne Vilniuje ir ne Kaune, bet Seinuose! Iš Seinų Kunigų seminarijos išėjo daug lietuviškai susipratusių kunigų. Taip pat Seinuose buvo spausdinama didelė dalis lietuviškos spaudos. Kas tą lietuvių Seinuose sunaikino? Tai atliko vysk. Z. Baranauskas pakviestas vysk. R. Jalbzykowski. 1938 m. jis buvo apdovanotas kariniu Lenkijos ordinu. Ir Lenkijos spaudoje buvo taip parašyta, kad vysk. R. Jalbzykowski veikla atstojo dvi kariuomenės divizijas. Ne vien tik Vytauto laikais lietuviai į valstybės reikalus turėjo visai kitą, mums nepriimtą požiūrį. Už didesnius nuopelnus Lenkijai vysk. R. Jalbzykowski buvo pakeltas į Vilniaus arkivyskupo postą. Tiek Lenkijos valdžia, tiek ir Vatikanas davė jam laisvas rankas tvarkyti lietuvių ir gudų bažnytinius reikalus.

O Vilniaus vaivada Bocianski Ludwig lenkų okupacijos Vilniuje metu, ligi 1939 Vilniaus vaivada, pasižymėjo sistematinio lietuvių persekiojimu ir lietuviškų organizacijų naikinimu. Savo projektus, kaip išnaikinti Vilniuje lietuvių, jis suformulavo ir

raštu paskelbė. Šis memorialas buvo 1939 m. Kaune išspausdintas lenkiškai su angliškų vertimu. (L.E. t III, psl. 89-90)". Gaila, kad Liet. Enciklopedija to jo memorandumo dalį paduoda lenkiškai, bet be lietuviško vertimo. Atrodo, kad ir enciklopedijoje gal buvo bocianciškai galvojančių žmonių, kad visi lietuviai privalo lenkiškai mokėti. Tą 1939 m. Kaune išleistą laidą reikėtų gana dideliu tiražu perspausdinti ir ją aprūpinti Prezidentūros, Vyriausybės, Seimo, Užsienio reikalų ministerijos ir Tautinių mažumų komisiją (o gal ir kitu vardu ta žinyba vadinasi). Turėtų būti tuo leidiniu aprūpinti, kurie su lenkų pareigūnais kokiais nors klausimais derybas veda. Turėtų tą memorandumą po ranka turėti. Be to, lietuviai derybininkai, atrodo, yra kumečių mentaliteto ir burnas bijo pradaryti. Lenkai tą Punsko lietuvišką salelę visais būdais bando išnaikinti. Neva tai mokyklų reformos vardu sumažino mokyklų skaičių. Ir Punsko krašte kai kurie lietuviški kaimai liko be mokyklos. O iš Lietuvos pusės jokio protesto negirdėti.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

ninkas Robson Walton su 65 milijardais dolerių. Po jo eina "Microsoft" Bill Gates su 54 milijardais. Toliau įrašytas Larry Ellison (42.5 mlrd), Saudo Arabijos karalius Fahd, ir Portlando krepšinio klubo savininkas Paul Allen, turįs 24.5 mlrd. Jo krepšinio komandoje žaidžia ir Arvydas Sabonis.

• **Juodkalnijos** gyventojai balandžio 22 d. rinko parlamentą. Nedidelė persvara laimėjo nepriklausomybės šalininkai, tačiau stiprūs liko ir unijos su Serbija atstovai. Daugelis Europos sąjungos valstybių nepritaria Montenegro nepriklausomybei, nes tai dar daugiau suskaldytų buvusią Jugoslaviją.

• **Filipinų** sostinėje minios demonstruoja reikalaujamos paleisti suimtą prezidentą. Jis kaltinamas pasisavinęs aktorius.

• **Spauda** paminėjo naujojo prezidento George W. Bush 100 dienų savo pareigose sukaktį.

ABC televizijos ir "Washington Post" laikraščio suruošta apklausa parodė, kad 63 procentai amerikiečių patenkinti prezidento veikla, o 32 procentai pareiškė, kad jis nežino ką daro.

• **Izraelyje** balandžio 22 Palestinos vadavimo organizacijos narys susisprogdino autobuse, kai tas sustojo paimti daugiau keleivių. Vienas žmogus užmuštas, apie 20 sužeistų. Izraelis šventė savo valstybės įsteigimo sukaktį. Ta proga sustiprinti sienos perėjimo punktai į Gazos teritoriją ir Vakarų Kraštą. "New York Times" paskelbė, kad Amerikoje labai sustiprėjo nusulmonų veikla. Islamo maldos namų skaičius Amerikoje paaugo 25 proc. Veikia keturios didesnės organizacijos, Islamo tikėjimo žmonių Amerikoje yra: 27 procentai tarp juodųjų gyventojų, 28% tarp pietų Azijos ateivių, 15% iš atvyko iš arabų kraštų ir 14% yra maišytos kilmės.

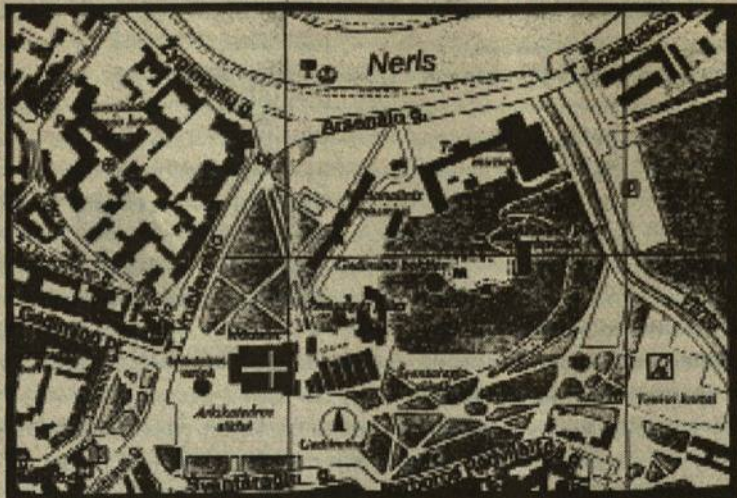
Pranešime sakoma, kad šeši milijonai Amerikos musulmonų tarpe.

• **Popiežius Jonas Paulius II** priėmė audiencijoje Libano premjerą Rafik Hariri, atvykusį su savo šeima ir su 11 vyriausybės ministrų. Popiežius savo kelionėje planuoja aplankyti Sirijoje musulmonų mečetę, sustoti Graikijoje ir Maltos saloje. Vatikanas paskelbė, kad ši popiežiaus kelionė planuoja sekti šv. Povilo takais. Kaip žinoma, šv. Povilas buvo priverstas sustoti Maltoje, nes prie jos krantų sudužo audroje laivas, kuriuo šv. Povilas keliavo.

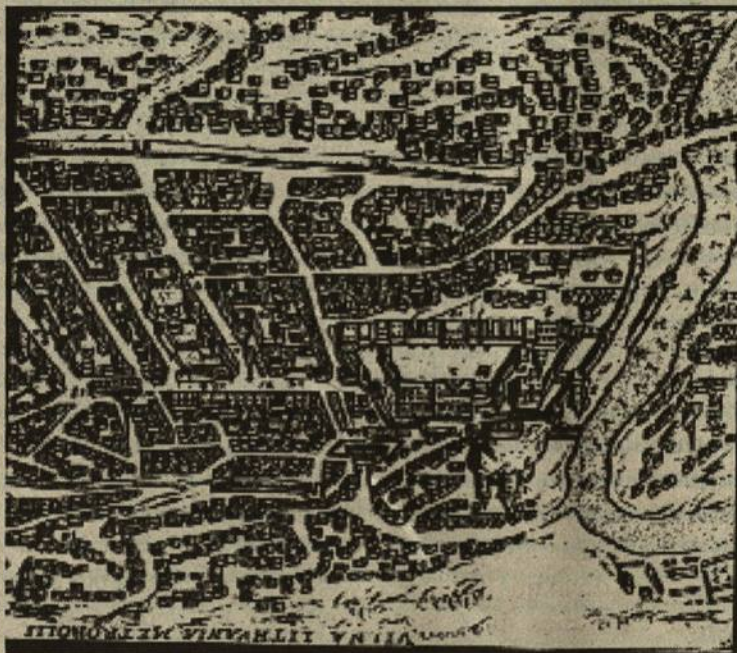
• **Kinijoje** valdžia suėmė 79 metų amžiaus katalikų vyskupą, septynis kunigus kurie nepasmerkė Vatikano katalikų vadovybės ir 13 tikinčiųjų. Suėmimai įvyko Velykų švenčių proga. Prieš šventės komunistų valdžia sušaudė apie 120 įvairių nusikaltėlių, tuo sumaišydama

Nukelta į 5 p.

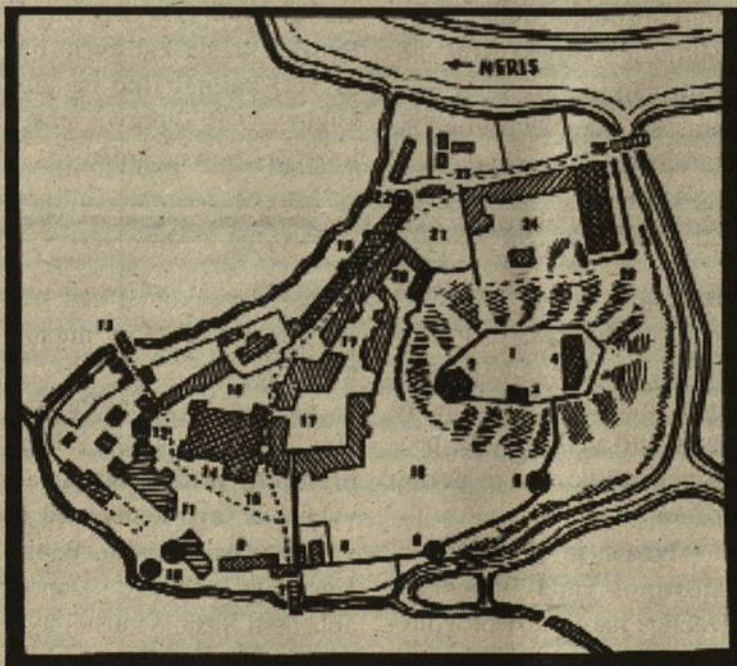
Atkelta iš 1 p.

Šių dienų Vilniaus dalis. Šiaurė viršuje. Orientacijai su kitomis iliustracijomis lyginti Neris-Vilnios santaką, arkikatedrą, Gedimino bokštą su aukštutine pilimi, Taikomosios dailės ir Nacionalinį muziejų, buvusį arsenalą.

Vienas iš seniausių Vilniaus išlikusių režinių. Giacomo Lauro apie 1610 m., „Vilna Litvaniae Metropolis“. Iliustracija pasukta (šiaurė viršuje), kad ją būtų galima lyginti su dabartiniais miesto pastatais. Iš P. Reklaičio „Prarastosios Lietuvos pėdsakų beieškant“, Vilniaus Dailės akademijos leidykla, 1999, p.191.

Vilniaus pilies teritorija Fuerstenhofo 1740 m. plane. Kunigaikščių rūmų kompleksas pažymėtas Nr. 17. Lyginant su 1 iliustracija, lengva atpažinti šiuo metu muziejais naudojamus pastatus, Nr. 19 ir 24 ir kt. Iš Lietuvos Mokslų akademijos istorijos instituto „Lietuvos pilys“. Minties leidykla, 1972, p. 61.

planas (pav. 3) duoda bene pilniausią tuolaikinį Žemutinės pilies išdėstymą. Čia ypač kreiptinas dėmesys į 17-tu numeriu pažymėtą „Kunigaikščių rūmų kompleksą“ - Valdovų rūmus. Kaip atrodė rūmai dar vėliau, žinome tik iš XVIII a. antrosios pusės - XIX a. pradžios A. Rossi, P. Smuglevičiaus (1745-1807) ir kitų piešinių... Malonu pastebėti, kad Rossi nupiešti šaunūs

rūmai (XVIII a. pabaiga) maždaug atitinka Fuerstenhofo plano detalę. Iš kitos pusės keista, nes maždaug tuo pačiu metu Smuglevičius jau piešė apleistus rūmų griuvėsius. Taigi slenkančių amžių nelaimės - gaisrai, karai ir konvulsiskai besikeičiantieji laikai - nesulaikomai darė savo. Rūmų atstatymui reikalinga vaizdinė dokumentacija nėra gausi, ji atsitiktinė.

Po Brauno atlaso pasirodymo, 1610 Vilnių nusiaubė gaisras, sudegė daugelis Žemutinės pilies pastatų. Tiksliai žinoma, kad po jo buvo atstatyti pilies rūmai, katedra, arsenalas ir kt. Besirūpinantiems Valdovų rūmų atstatymo projektu, tai reiškia, kad seniausieji išlikę Vilniaus vaizdai gali neatitikti šiandien norimo atstatymo reikalavimams, kokie jie bebūtų. Lietuvos - Lenkijos valstybei nykstant, apleistuose ir išvogtuose, jau net tuščiuose Žemutinės pilies rūmuose gyveno benamiai žmonės (kaip ir šiandien Amerikos didmiesčių gatvėse...). Tuo metu jau vyko Lietuvos - Lenkijos valstybės galą nulėmę padalinimai - 1773, 1793, 1795. Rusijos gubernatoriaus parėdymu, XIX a. pradžioje (1817, 1831-32, 1837) Žemutinė pilis su buvusiais Valdovų rūmais buvo nugriauta. Liko aikštė, paversta prekyvietė. „Lietuvos pilyse“ (p. 34) šiek tiek pesimistiškai teigiama, kad net istorinės pilies aikštės nebegalima autentiškai atstatyti, nes pakalnėje iš senovės paminklų išliko tik arkikatedra, varpinė ir keli muziejams naudojami pastatai. (Idomu, kad tik 1938 buvo pradėta tvarkyti aikštė šalia arkikatedros. Tik 1940-1941 ši aikštė buvo išgrįsta ir įgavo dabartinį vaizdą.)

Šio svarstymo dėmesys buvo sukauptas vaizdinei dokumentacijai ir, ja remiantis, rūmų atstatymo ruošimuisi. Bendrai imant, Vilniaus miestas buvo daug tyrinėtas ir paskelbtų darbų, paremtų archeologiniais kasinėjimais bei kitokiais šaltiniais, yra apščiai. Rūmų atstatymo sumanymas, be abejo, sudarys galimybę ir tolimesnėms studijoms. Tačiau vienaip ar kitaip, jei bus siekiama istorinio autentiškumo, vaizdinė medžiaga sumanymui bus svarbi. Šalia reikalingų komisijų ir fondų, svarbu iš pat pradžių žinoti esminius projekto bruožus, t.y. apčiuopiamai atsakyti į klausimą, „Ką, kaip atrodantį pastatą ar pastatus statome?“ Remiantis čia minėta vaizdine medžiaga, reiktų atsakyti į „Kokio periodo išlikusiais darbais bus vadovaujamasi - ar 1581, ar 1740, ar Smuglevičiaus - Rossi?“ Duomenys, kad Žygimantas Augustas Vilniuje ištaigingai gyveno ir rūmų turtais visus stebino, skatina klausti: „Kas galvojama apie atstatomų rūmų vidaus planus? Kaip atstatyti rūmai bus naudojami?“ Pagaliau visuomenei svarbu žinoti, apie tą Prezidento globą, kas nuo 1998 m. jos glėbyje projektui atsiekta ir ką konkrečiai dabar nustatė Seimo įstatymas.

LIETUVOS DEŠINIŲJŲ PARTIJŲ II-JI KONFERENCIJA

Vilnius, 2001 m. balandžio 28 d.

LIETUVOS DEŠINIŲJŲ PARTIJŲ PAREIŠKIMAS DĖL JUNGIMOSI

Mes, Lietuvos dešiniųjų partijų - Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Tėvynės liaudies partijos, Lietuvos demokratų partijos, Lietuvos laisvės lygos, Lietuvių tautininkų sąjungos, Nepriklausomybės partijos ir stebėtojų teisėmis - Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos - atstovai, 2001 m. balandžio 28 d. susirinkę į konferenciją Lietuvos sostinėje Vilniuje,

- remdamiesi Lietuvos dešiniųjų ir centro dešiniųjų partijų atstovų 2001 m. vasario 17 d. pasitarimo dalyvių priimtu Deklaracijos bei Susitarimo nuostatomis,

- įvertinę praėjusių Seimo rinkimų rezultatus, politinę padėtį valstybėje, Lietuvos partijų raidos tendencijas,

- remdamiesi 2001 m. vasario 17 d. Deklaracijoje įrašytu įsipareigojimu siekti dešiniųjų ir centro dešiniųjų jėgų vienybės, o taip pat nuostata, kad Lietuvos dešinišiosioms ir centro dešinišiosioms jėgoms būtina ir įmanoma susivienyti, pareiškiame, kad

Lietuvos demokratų partija, Tėvynės liaudies partija, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvių tautininkų sąjunga bei Nepriklausomybės partija ketina įkurti naują jungtinę partiją - dešiniąją politinę jėgą, siekiančią tokios Lietuvos, kurioje kiekvienam piliečiui suteikta galimybė realizuoti savo sugebėjimus, kiekvienas turi galimybes susikurti geresnį ir saugų gyvenimą; kurioje nuosavybė yra neliečiama, privati nuosavybė yra žmogaus laisvės garantas; kurioje kiekvienas, kuris dirba, gali pragyventi iš savo uždarbio, be valstybės pašalpų ir lengvatų; kur švietimas, sveikatos ir socialinės apsaugos sistemos yra aukščiausio lygio; kurioje valdžia tarnauja žmonėms; piliečiai yra apsaugoti nuo prievartos ir smurto, kur jie jaučiasi saugūs;

partiją, savo programines nuostatas grindžiančią Europos liaudies partijos, demokratijos, liberalios ekonomikos, modernaus tautiškumo ir krikščioniškos moralės principais;

partiją, siekiančią Lietuvos narystės NATO ir Europos Sąjungoje;

partiją, kurios Programos ir Įstatų projektams šiandien iš esmės pritarė konferencijos dalyviai.

Lietuvos demokratų partijos, Tėvynės liaudies partijos, Lietuvos laisvės lygos, Lietuvių tautininkų sąjungos bei Nepriklausomybės partijos Jungiamąjį suvažiavimą numatoma surengti šių metų antrajame pusmetyje Vilniuje.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga bei jungtinė partija, sukurta iš aukščiau išvardintų partijų, ketina svarstyti galimybę pasirašyti koalicijos sutartį, kurios projektui iš esmės pritarė šiandien įvykusioje konferencijoje.

Kviečiame kitas Lietuvos dešiniąsias partijas įsijungti į dešiniųjų politinių jėgų vienijimosi procesą.

Tėvynės liaudies partija *L. Andriekienė* Laima Andriekienė
Lietuvos demokratų partija *Saulius Pečiūnas* Saulius Pečiūnas
Lietuvos laisvės lyga *Antanas Terleckas* Antanas Terleckas
Lietuvių tautininkų sąjunga *Gediminas Sakalnikas* Gediminas Sakalnikas
Nepriklausomybės partija *Valentinas Šapalas* Valentinas Šapalas
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga *Povilas Jakučionis* Povilas Jakučionis

Tėvynės liaudies partija
Lietuvos demokratų partija
Lietuvos laisvės lyga
Lietuvių tautininkų sąjunga
Nepriklausomybės partija
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga

Laima Andriekienė
Saulius Pečiūnas
Antanas Terleckas
Gediminas Sakalnikas
Valentinas Šapalas
Povilas Jakučionis

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Atkelta iš 2 p.

ir neverti dėmesio, nes nedidina tiražų ir nekelia reitingų", rašoma Eltai perduotame atvirame laiške. Jame teigiama, kad "populiarumo iš esmės siekiama neigiant, tyčiojantis, sėjant baimę ir braunantis į privatų asmens gyvenimą arba apeliuojant į žemuosius žmogaus instinktus".

"Galima būtų konstatuoti keistą ir paradoksalų faktą, kad per 10 Nepriklausomybės metų Lietuvos dvasinis nuosmukis vyko žymiai sparčiau ir akivaizdžiau nei per 50 sovietmečio metų. (...) Nūnai piliečiams tarsi diegiama anti-patija savo Valstybei, menininkų ir disidentų balsų nebesigirdi, o žiniasklaida aktyviai propaguoja nusivylimą savo Valstybe. Taip tarsi nesąmoningai sukuriamos sąlygos kam nors iš kitur ateiti ir tvarkyti mūsų Valstybę už mus...", teigiama laiške. Laišką pasirašę žinomi Lietuvos žmonės paragino pirmąjį mūsų valstybės asmenį dar kartą susimąstyti apie Lietuvos ateitį ir inicijuoti diskusiją. "Reziumuodami turime pripažinti, kad strateginės Valstybės vizijos, kuri būtų aptarta piliečių ir politikų, o gal net ir deklaruota visuotiniu piliečių susitarimu, nėra. Tokią, Jūsų globojamą deklaraciją, pasirašyti, tikimės, sutiktų daugelis įtakingų žiniasklaidos atstovų, valdžios, verslo, mokslo ir meno žmonių", baigiamas atviras laiškas Lietuvos vadovui.

■ LIUVOS PREZIDENTO VETO

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus vetavo Seimo priimtą įstatymą, kuriuo gegužės 1-oji - Tarptautinė darbo diena - pripažįstama valstybės švente. Dekretą, kuriuo Seimui grąžinamos pakartotinai svarstyti Atmintinų dienų ir švenčių dienų įstatymų pataisos, V. Adamkus pasirašė gegužės 2 d.

Prezidentas siūlo išbraukti gegužės 1-ąją iš valstybės švenčių sąrašo. Dekrete sakoma, kad "tarptautinės darbo dienos nederėtų įtraukti į švenčių dienų sąrašą, nes ši diena nėra Lietuvos tautą telkianti ir vienijanti šventė". "Manau, jog pakanka Tarptautinę darbo dieną laikyti atmintina diena", - pabrėžiama dekrete. Praėjusią savaitę prezidento atstovai paskelbė, kad V. Adamkus ketina siūlyti gegužės 1-ąją paskelbti Nostalgijos diena, tačiau dekrete šio siūlymo nebeliko.

Pasak prezidento patarėjo Dariaus Kuolio, iš įvairių komentarų V. Adamkus suprato, kad ir ši šventė nebūtų "vienijanti". Sprendimą pa-

skelbti gegužės 1-ąją valstybės švente Seimas priėmė Socialdemokratinės koalicijos ir Naujosios sąjungos frakcijų balsais balandžio 26 d. Prieš pataisą balsavo arba susilaikė dauguma Liberalų frakcijos ir Tėvynės sąjungos - konservatorių frakcijų narių. Liberalai teigė, jog Lietuvoje yra pakankamai švenčių dienų, o papildoma nedarbo diena Lietuvai kainuos apie 177 mln. litų. Tokį skaičių jie gavo, padalinę metinį bendrąjį vidaus produktą (BVP) iš darbo dienų skaičiaus.

Sovietiniais metais simbolizavusi solidarumą su kapitalistinių šalių proletariato revoliucine kova, gegužės 1-oji buvo išbraukta iš švenčių sąrašo Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę.

Atkelta iš 3 p.

plėšikus, galvažudžius, prievartautojus drauge su kunigais ir vyskupais.

• **JAV ir Lenkijos** patrulis Kosove, netoli Makedonijos sienos, buvo apšaudytas nežinomų užpuolikų. Jungtinis patrulis atsakė savo šūviais, užpuolikai pabėgo.

Nepriklausomoje Lietuvoje nuo 1919 m. gegužės 1-oji buvo paskelbta "Darbo žmonių ir tautų solidarumo švente", tačiau nuo 1929 m. ją nustota oficialiai švęsti. Vietoje to gegužės mėnesio pirmoji diena buvo pažymima kaip "medelių sodinimo diena".

■ DIDŽIOJI BRITANIJA SKIRIA LĖŠAS

Dvejus metus vyksiančios viešojo administravimo reformos įgyvendinimui Didžiosios

• **Europos** valstybių statistikos biuras paskelbė rodiklius apie alaus mėgėjus. Alaus išgeriama daugiausia Čekijos respublikoje. Po Čekijos eina Airija, Danija, Naujoji Zelandija, Suomija, Vokietija ir Austrija. Tarp šokolado sunaudojimo rekor-

dininkų pirmauja Britanija, neseniai nugalėjusi Vokietiją. Nemažai šokolado suvalgo amerikiečiai, kanadiečiai, prancūzai ir italai. Šių tautų nariai vietoje alaus geriau mėgsta vyną, o šokolado mažai tevalgo.

Britanijos Vyriausybės Tarptautinės plėtros departamentas skyrė 200 tūkstančių svarų sterlingų.

Projektas, kaip Eltą informavo Didžiosios Britanijos ambasados spaudos skyrius, bus pradėtas įgyvendinti birželio mėnesį. Jį įgyvendins Britų taryba Lietuvoje, Didžiosios Britanijos ir Švedijos valstybinių įstaigų atstovai, konsultantai ir Lietuvos vidaus reikalų ministerija. Ana-

logiškas projektas bus įgyvendinamas ir kitose Baltijos šalyse.

Projekto tikslas - tobulinti personalo planavimą ir vadybą, mokomąsias personalo vadybos programas, konsultuoti rengiant valstybės tarnybos ir viešojo administravimo įstatymų poįstatyminius aktus.

Žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir tužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje teiraukitės

1- 800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

CLEVELAND, OH

5 ŽVAIGŽDĖS "TAUPAI"

Kartu su pirmo metų ke-tvirčio pranešimais gavome "Taupos" žinių lapą. Miela buvo skaityti, kad Lietuvių Kredito Unija "Taupa" tapo apdovanota aukščiausiu 5 žvaigždžių atžymėjimu - Bauerfinancial'a 5-Star Superior rating. Atžymėjimas parremtas dabartinės apyvartos, papildant praeities duomenimis. Anot vertintojo Paul A. Bauer: Lietuvių Kredito Unija "Taupa" atstovauja save kaip geriausia kredito unija - savo tvirtumu, saugumu ir pasišventimu savo nariams.

Isikūrusi patogioje apylin-kėje, "Taupa" atlieka pilnus patarnavimus šiaurės-rytų Ohio lietuviams. Jos šūkis: "Savi padeda saviems!"

Ši pavasarį "Taupa" turi kelias naujienas savo nariams. Money Maximizer - Pinigų padidinimo sąskaita, kurios duodamos palūkanos atitinka "Money Market" - piniginių rinkos sąskaitoms arba "CD" - trumpalaikiams taupymo

Duodamos paskolos automobiliams pirkti: naujiems automobiliams 7% (36 mėn.) ir seniems automobiliams 8.5% (36 mėn.)

"Taupa" atsisveikina su Rima Nasvytiene, kuri po 15 metų tarnybos eina pensijon. Jos vietoje ateina dirbti Birutė Vedegienė.

"Taupos" adresas: 767 East 185 th Str., Cleveland, Ohio. Darbo valandos: antradienį-ketvirtadienį 9 v.r. - 4 v. p.p.; penktadienį 9 v.r. - 6 v.v.; šeštadienį 9 v.r. - 12 v. ir sekmadienį 11-12 v.r.

PERNYKŠTĖS TELEFONO KNYGOS

Kasmet pavasarį mes visi gauname naujas telefono abonentų knygas. Čia pranešame, kur galite atiduoti senas telefono knygas. Nuo gegužės 1 d. iki birželio 30 d. galite jas palikti dvylikoje Metroparkų draustinių: Bedford Reserev., Shawnee Hills Golf Course, Bedford; Big Creek Reserev., Snow Rd. Picnic Area, Parma; Brecksville Reserev., Sleepy

Dr. Stepas ir Giedrė Matai džiaugiasi jų pirmuoju vaikičiu - Stepu Mykolu.

R. Mato nuotr.

pažymėjimams. Tačiau jos prieinamos nevaržomu laiku, kaip čekių sąskaitos.

Primenama, kad dabar laikas pradėti pensininkų sąskaitas - IRA. "Taupoje" gauname nemokama debito kortelę su MasterCard ženklų, kurią galima naudoti plačiame pasaulyje. Tą kortelę galima naudoti kaip "AMT" kortelę.

Hollow Golf Course, Brecksville; Cleveland Metropark Zoo, Main entrance, Cleveland; Euclid Creek Reserev., Kelley Picnic Area, South Euclid; Garfield Park Reserev., Garfield Pk. Nature Center, Garfield Hts.; Huntington Reserev., Lake Picnic Area, Bay Village; Mill Stream Run Reserev., Bonnie Park Picnic

Šv. Jurgio klebonas kun. J. Bacevičius palaimino Oną ir Antaną Vasius jų 50 metų vedybų sukakties proga.

G. Juškėno nuotr.

Pal. J. Matulaičio misijos Lemonte renginių komitetas ruošia Motinos dienos minėjimą Pasaulio lietuvių centre Lemonte gegužės 13 d. Iš kairės sėdi: D. Jacienė, J. Maurukienė, R. Sell; Stovi: J. Miknaitienė, A. Saulienė (pirm.), V. Gvildienė ir M. Černiūtė.

Area, Strongsville; North Chagrin Reserev., North Chagrin Nature Center, Mayfield Village; Ohio & Erie Canal Reserev., Canal Way Center, Cuyahoga Hts.; Rocky River Reserev., Rocky River Nature Center, North Olmsted; South Chagrin Reserev., The Shelterhouse Picnic Area, Bentleyville.

Informacijai skambinti tel. 216/443-3749. Šią rinkliavą tvarko Cuyahoga County Solid Waste District ir Cleveland Metroparkai.

JURGINĖS PADANGĖJE

Dabar jau priimamos šv. Mišių aukos 2002 metams. Norintieji rezervuoti ypatingas datas, skatinami tai atlikti artimiausiu laiku. Aukos galite įteikti aukų rinkėjams, siųsti paštu klebonijoje arba asmeniškai įteikti klebonijai po savaitgalio pamaldų.

2001 m. Clevelando Diecezijos Katalikų šalpos rinkliava parapijose prasidės gegužės 6 d. Daugumas mūsų parapijos narių jau atsiliėpė į vyskupo kvietimus. Norima suteikti progą visiems parapijiečiams paremti šios šalpos darbą. Šv. Jurgio parapija iš Katalikų šalpos gauna stambią paramą mūsų šalpos centrui.

Pavasariui prasidėjus, mes daimonės savanorių talkininkų šventoriui tvarkyti. Reikės pjauti žolę, ravėti piktžoles, genėti gyvatvėres ir krūmus. Talkininkai prašomi kreiptis į kun. J. Bacevičių.

Gegužės 13 d. sekmadienį parapija pagerbs savo motinas 10:30 val. ryto šv. Mišiose. Motinos dienos korteles ir dvasinės puokštės vokus rasite prie bažnytyje arba pirmo aukšto priebutyje.

Po Mišių parapijos taryba rengia salėje metinius Motinos Dienos priešpiečius. Visi para-

Motinos dienos minėjimo Pasaulio lietuvių centre Lemonte gegužės 13 d. vaišėmis rūpinosi A. Šoliūnienė, R. Sell, J. Miknaitienė.

pijiečiai yra kviečiami dalyvauti šioje šventėje.

Mes sveikiname į krikščionišką bendruomenę atvykusį Luką Francis Duhigg, kuris yra Mark ir Kristės (Vedegytės) sūnus. Jis aną savaitgalį buvo pakrikštytas Šv. Jurgio parapijoje.

Gegužės 6 d., sekmadienį, po 10:30 val. ryto Mišių salėje yra šaukiamas Šv. Jurgio parapijos tarybos posėdis. Visi tos tarybos nariai kviečiami jame dalyvauti.

Balandžio 22 d. parapijos salėje Atvelykio vaisės puikiai praėjo. Dalyviai buvo pavaišinti velykiniais patiekalais. Klebonas kun. J. Bacevičius dėkoja visoms šeiminiškėms, kurios plušo, kad Velykinių kepinų pardavimas taip puikiai pavyko. Šio renginio pelnas 375.00 dol. atiteko parapijos veiklos fondui.

Kovo 25 d. klebonas kun. J. Bacevičius aukojo Vasijų šeimos padėkos Mišias ir palaimino Oną ir Antaną Vasius jų 50 metų vedybų sukakties proga.

Ger. J.

SUŽIBO ŽVAIGŽDĖS

Lake Catholic gimnazijoje pastatė muzikalinį vaidinimą "Brigadoon", kuriame puikiai vaidino broliai Lukas ir Simas Laniauskai. O Lukas tai turėjo pagrindinę rolę. Jis taip laisvai elgėsi ir dainavo solo, kad atrodė visai nevaidina. Ta pasaka taip tikėtų lietuviams. Tai yra apie du jaunuolius iš New Yorko, kurie keliauja Škotijoje ir paklysta. Migloj prie miško jie užtinka senovišką kaimą. Ten ruošiasi visi vestuvėms ir pakviečia juos kaip svečius pasilikti. Tie jaunuoliai ieško telefono ar viešbučio, bet susipažinę tokius malonius žmones pasilieka vestuvėms.

To kaimo mergaitės labai nori ištekėti, jos bijo likti senmergėms. Visai netikėtai Lukas įsimyli į to kaimo mergaitę ir nori sužinoti to kaimo paslaptį.

Jam paaiškina, kad tas kaimas yra užburtas ir jei to kaimo nuolatinis gyventojas kaimą apleistų, tas visas kaimas prapultų. Lukas ne-

Nukelta į 7 p.

KETURIOS RANKOS - VIENA ŠIRDIS

Vytautas Matulionis

Pianistų Roko Zubovo ir Sonatos Deveikytės Zubovienės fortepijoninės muzikos keturioms rankoms koncertas, 2001. 04. 20., Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengėjai: "Lietuvių meno bičiulių klubas Clevelande". Klausytojų - pusšimtis.

Lietuviškosios išeivijos gyvenime vakarai pašvęsti vien tik keturių rankų fortepijoninei literatūrai iki šiol buvo retenybė. Tokia muzikinė šventė (nes tik taip ši koncertą galima pavadinti) Clevelande atrodo buvo pati pirmoji. Už tai turime būti dėkingi Lietuvos menininkų porai kuri, muzikos studijas apvainikavusi magistro laipsniais Amerikos universitetuose, nešykštėdama dalinosi savo sėkme, patirtimi ir talentu. Tuoj paaiškėjo, kad šis vakaras bus ypatingas. Programa buvo neįprasta ir, gal dėlto, kažko naujesnio pasiilgusiam klausytojui įdomi.

Koncertas pradėtas Gavėniai skirta Franz Joseph Haydn kompozicija "Septyni paskutiniai mūsų išganytojo žodžiai ant kryžiaus" ("Die sieben Worte des Erloesers am Kreuze" - Introduction; Maestoso ed Adagio; Grave e cantabile). Supratę šio kūrinio paskirtį, pianistai išryškino ne tik jame slypintį didingumą, bet ir kilnumu alsuojančią ramybę, skausmingą dramą, kvietimą meditacijai ir ją vainikuojančią ekstazę, pilnai įtikindami muzikine drausme ir jausmo gelme.

Jei pirmasis kūrinys dvelkė gilia (gal net niūria) rimtimi, tai antrasis, "Fantazija Op. 103 in F minor" (Franz Schubert) viliojo dainingumu, grakščiomis melodijomis, romantiškai lyriško jausmo švelnumu bei džiaugsmu. Tai buvo lyg akinantis saulės spindulys staiga įsibrovęs į slėpininguose šešėliuose skęstančią katedrą. Buvo akivaizdu, kad pianistai

po šį kūrinį nardė su neslepiančiu malonumu, o jų keturios rankos pakluso vienos širdies dūžiams. Ši melodijų karaliaus fantazija skambėjo lyg akompanimentas jo šešioms šimtoms dainų, kuris kartais prašyti prašėsi žmogaus balso. Už tokį menininkų atvirumą klausytojai buvo labai dėkingi.

Lietuvių kompozitorius šiame vakare atstovavo Gintaras Sodeika su kūrinio "Cikados". Cikada - tai didelis vabzdys, kurio vyriškoji lytis pasižymi įkyriu, nuobodžiu garsu išgaunamu virpinant pilvo plėves. Tai buvo šypsotis verčianti pirmosios koncerto dalies užbaiga, kurios pačių pirmųjų gaidų "erzinanti" trintis puikiai atkūrė to vabzdžio čirpimą, o įmantriai šokinėjantys, besikartojantys ritmai ir naujoviškesnių sąskambių deriniai vykusiai pamėgdžiojo šį sparnuotą nenuoramą. Zubovai tą nuotaikos juokdariškumą nepraleido pro pirštus, bet muzikiniu pasitenkinimo atodūsiu ir šelmišku šypsniu dailiai užsklėdė pirmąją koncerto dalį.

Antroje koncerto dalyje Rokas ir Sonata Zubovai prabilo dar kita kalba patiekdami Claude Debussy "Petite Suite" ("Mažoji Siuita" - En Bateau - valtelėje; Cortege; Menuet; Ballet). Vaizdingoje pirmoje dalyje (valtelėje) kompozitorius labai taupiomis priemonėmis išreiškia ir vandens vos juntamą bangavimą, ir laivelio supimasį ir saulės raibuliuojančius atspindžius vandenyje, ir net...tylą. Matyt pačių pianistų sielos suposi toje valtelėje, nes įspūdis buvo buriantis. "Cortege" aidėjo lyg kažkur ristele skubantys arkliai. Apipintas Debussy būdingais sąskambiais, nenugramzdinant juose šio grakštaus šokio ritmo "Menuet" pianistų buvo atkurtas įdomiai. "Ballet" užbaigė šią siuitą lengvu šokio žingsniu. Šioje svajingoje siuitoje Zubovai

bendradarbiavo ypač glaudžiai, kruopščiai atsiduodami kompozitoriaus vaizduotės lakiems skrydžiams.

Menininkai koncertą užbaigė amerikiečio kompozitoriaus John Corigliano kūrinio "Gazebo Dances" (Ouverture, Waltz, Adagio, Tarantella). Tai nostalgiskas kūrinys, bet jo nostalgija vaizdžiai reiškia šiuolaikinės muzikos priemonėmis. Aštroka ir greita "Ouverture" staiga išsilieja tai ramiu, tai siautulingu valsu, kuris vėl grįžta į savo pradžią - tylą - po kurios nedrąsiai pražysta "Adagio" kad mirtų lyg prislopintai dūžtantis stiklas. Tačiau ugningoji "Tarantella", besiraitydama nutrūktagalviška slinktimi ir alsuodama pietietišku jausmu, priverčia kompozitorių atiduoti duoklę jo itališkai prigimčiai. Bendrai, ši kompozicija daro ilgesingą mažo miestelio va-

saros savaitgalio šokių vaizdą. Abu pianistai nesivarždami mėgavosi kompozitoriaus mestais iššūkiais, užkrėsdami ir klausytojus dėmesingai sekusius šio neeilinio koncerto tėkmę ir užsispyrusiai išprašiusius vieną bisą.

Tas bisas buvo tikrai dosnus - paskutinės dvi dalys Maurice Ravel kūrinio "Ma Mere l'Oye" ("Mano motina žąsis"): "Gražuolės pasikalbėjimai su žvėrim" ("Les Entretiens de la belle et de la bete") ir "Laumės sodas" ("Le Jardin Feerique"). Tai žvilgsnis į vaikų pasakų pasaulį, bet per išprususio suaugusio akis. Pirmoje, labai lėtu valsu tekančioje dalyje, gražuolei patvirtinus, kad žvėris taps jos vyru, raganos kerai dingsta ir žvėris pavirsta į gražulį prinčą. Antroje dalyje miegančioji gražuolė yra princo pažadinama ir džiaugsmo trimitams gau-

džiant geroji laumė juos laimina. Menininkams ši kompozicija davė puikią progą paskrajoti nuostabiam pasakų pasauly, nepasimetant jo svaiguose vingiuose, bet autoriaus dosniai pabertų muzikų trupinių takais saugiai sugrąžinant klausytojus į tikrovę.

Koncerte abu menininkai atkakliai siekė vieno tikslo - kaip galima aiškiau išreikšti kompozicijoje pabertas mintis ir jas suprantamai atskleisti klausytojams. To tikslo jie siekė labai vieningai ir toje vienybėje glūdėjo jų galybė kurios prinokusiais vaisiais klausytojai negalėjo nesi-gardžiuoti. Tai buvo vienas tų retesnių vakarų, kai pačioje pradžioje tarp menininkų ir klausytojų užsimezgęs ryšys ne tik nenutrūko, bet nuolat augo ir stiprėjo. Menininkų pastangas trumpai įvertinti galima vienu žodžiu - bravo!

Senatorius George Voinovich, (priekyje trečias iš kairės) su tautybių atstovais NATO pasitarime Cleveland, OH skyriaus įstaigoje.

Nicholas Gatozzi nuotr.

SENATORIUS VOINOVICH RŪPINASI NATO PLĖTRA

Senatorius George Voinovich, JAV Senate Baltic Freedom Caucus narys, balandžio 20d. sukviėtė Clevelando tautybių atstovus į savo kabinetą pasitarimui kaip tinkamiausiai įtikinti JAV Senatą, Atstovų Rūmus priimti Lietuvą, Latviją ir Estiją į NATO.

Senatorius vyksta gegužės 27-tą į NATO Parlamentarinę Asamblėją Vilniuje. Jis asmeniškai aplankys ir Rygą, Taliną, Varšuvą Baltijos šalių narystės NATO reikalais.

Senatorius Vilniuje dalyvaus JAV Senato NATO Asamblėjos delegacijoje, kuriai vadovauja senatorius Gordon Smith, JAV Senato Užsienio Reikalų Komiteto Europos reikalų pirmininkas. Kartu vyks senatoriai R. Bennett, R. Durbin, C. Grassley, P. Sarbanes. Vyksta ir Atstovų Rūmų delegacija.

Pasitarime su sen. Voinovich dalyvavo plati lenkų

delegacija: dr. M. Bienia, R. Konisiewicz, W. Nagorsny, C. Partyka, vadovaujama Amerikos Lenkų Kongreso Ohio apygardos pirmininko John Borkowski. Lenkai itin pasiryžę padėti Lietuvai, Latvijai, Estijai įstoti į NATO, ir kviečia lietuvius dalyvauti Lenkų Konstitucijos dienos parade gegužės 6-tą sutelkti jėgų NATO plėtrai.

Estus pasitarime atstovavo Karin ir Hans Ruus, latvius Silvija Rutenbergs, Pabaltiečių komitetą Maris Mantienis, Algis ir Beatričė Pautieniai, lietuvius dr. V. Stankus ir Lietuvos interesus LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė.

Senatorius Voinovich padėjo dalyviams už iškeltas mintis kaip atsverti rusų priešiskus NATO plėtrai argumentus ir įtikinti JAV Kongresą Baltijos šalių naudai.

Dr. Viktoras Stankus

Lietuvių Rašytojų draugijos valdyba praneša savo nariams, kad šiomis dienomis buvo išsiuntinėta paraginimo laiškaai sumokėti nario mokestį. Papildomai primename, kad draugijos nario mokestis yra 10 dol. metams. Apie nario mokestį buvo parašyta valdybos žiniaraštyje "Apžvalga" 1999 m. gruodžio mėn., kurią gavo kiekvienas draugijos narys. Žinutė, kad nariai atkreiptų dėmesį, buvo tokia:

"Primename, kad 10 dol. nario mokestis yra vienintelės draugijos pajamos įvairioms išlaidoms padengti".

Ta proga pakarta, kad kiekvienų metų pabaigoje valdybos žiniaraštyje yra pristatomos visų metų draugijos veiklos įvykių datos bei kita informacija. Šių metų valdybos veiklos atlikti darbai bus pateikti tokiu pat būdu metų pabaigoje.

Stasys Džiugas

Atkelta iš 6 p.

nori palikti savo pamiltos mergaitės, bet draugas jį tempė atgal į New Yorko modernų gyvenimą.

Atsiranda Lukas su draugu New Yorko bare. Lukas taip gailisi palikęs tą mielą mergaitę. Jis visai negali be jos gyventi, jos veidas visur pasirodo. Taigi, kaip manot, ar Lukas grįš į "Brigadoon"?

Tikrai apsimoka pamatyti šį vaidinimą. Visi gražiai šoka ir dainuoja, kaip Lietuvoj.

Šį vaidinimą galima buvo matyti balandžio 27, 28 ir gegužės 4, 5 d.d. 2001.

Taip miela buvo matyti Luką ir Simą šiam vaidinime. Jie mūsų visuomenėje visur veikia. Grandinėlė šoka, sportuoja, priklauso ateitininkams, o Lukas net neseniai "Dirvoj" buvo aprašęs apie "Jaunimo rekolekcijas Clevelande". Linkim visokeriopos sėkmės.

Giedrė Kijauskienė

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVIŲ IR LENKŲ VETERANŲ ISTORINIO SUSITAIKYMO DAR TEKS PALAUKTI

Lenkijos Armijos Krajovos ir Lietuvos vietinės rinktinės karo veteranų susitaikymo deklaracijos pasirašymo data nukeliama neribotam laikui. Praėjus beveik šešiams dešimtmečiams po Antrojo pasaulinio karo, vieni prieš kitus Vilniaus krašte kovoję Armijos Krajovos ir Lietuvos vietinės rinktinės karo veteranai šį pavasarį prabilo apie istorinį susitaikymą.

Krašto apsaugos ministerijos (KAM) iniciatyva, kovo pradžioje Vilniuje įvyko abiejų buvusių karinių junginių veteranų susitikimas, kuriame buvo sutarta balandžio mėnesį vienoje iš Armijos Krajovos ir Lietuvos vietinės rinktinės mūšių vietų pasirašyti santarvės deklaraciją.

Tačiau, kaip BNS sakė KAM Viešųjų ryšių departamento direktorius Robertas Šapronas, šios deklaracijos tekstas dar nėra iki galo suderintas. Pasak jo, darbą sunkina tai, jog Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjunga visoje šalyje turi daug skyrių. Be to, net jeigu deklaracijai pritartų lietuviai, neaišku, ar deklaracijos tekstas bus priimtinas ir lenkams. "Tai nėra taip lengva, nes čia yra ir daug asmeninių nuoskaudų. Mes nesitikime, kad šis dokumentas bus labai greitai ir lengvai pasirašytas", - sakė R.Šapronas.

Per nacių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais generolo Povilo Plechavičiaus vadovaujama Lietuvos vietinė rinktinė kovojo Vilniaus krašte su sovietiniais partizanais bei Armija Krajova, turėdama tikslą atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Armija Krajova Vilniaus krašte kovojo tiek prieš nacių okupantus, tiek ir prieš lietuvius, laikydama Vilniją Lenkijos dalimi ir siekdama ją vėl prijungti prie Lenkijos.

Vietinės rinktinės kūrėjai pasipriešino nacių mėginimams organizuoti ją pagal SS bataliono modelį ir panaudoti karo veiksams už Lietuvos teritorijos ribų.

1944 pavasarį, nacių okupacinėms pajėgoms pareikalavus, kad Lietuvos vietinės rinktinės batalionai pereitų jų žinion, rinktinė pradėjo demobilizuotis.

Naciai tuomet nutarė rinktinę likviduoti ir 1944 gegužę suėmė rinktinės vadą P.Plechavičių, jos štabą ir dalį kitų karininkų, sušaudė 100 jos karių, apie 3000 jų išvežė į Vokietiją priverstiniais darbams.

LIETUVA LONDONO SPAUDOJE

Balandžio 27 d. Didžiosios Britanijos dienraštis "Financial Times" išspausdino trijų puslapių apžvalgą, skirtą Lietuvos pasirengimui narystei Europos Sąjungoje ir NATO, mūsų šalies ekonomikos ir ūkio aktualijoms.

Lietuva rengiasi tapti ES ir NATO nare, tikėdamasi išsaugoti gerus kaimyninius santykius su Rusija bei tapti tiltu tarp šios šalies ir Vakarų valstybių, rašo Rafael Behr ir Athony Robinson.

Tai, pasak dienraščio, puikiai iliustruoja kovo pabaigoje įvykusios dvi valstybės vadovų - Prezidento Valdo Adamkaus ir Premjero Rolando Pakso - užsienio kelionės. V.Adamkus Maskvoje susitiko su Rusijos Prezidentu Vladimiru Putinu, o R.Paksas lankėsi ES šiuo metu pirmininkaujančios Švedijos sostinėje.

Tai įprastas darbo pasiskirstymas tarp šalies vadovų, mano FT apžvalgininkai. Jie pažymi, kad ir valstybės, ir vyriausybės vadovai vizitų metu kalbėjo apie tris pagrindinius Lietuvos užsienio politikos tikslus, dėl kurių beveik vieningai sutaria visi šalies politikai - stojimas į ES, narystė NATO ir draugiški santykiai su Rusija. Ir V.Adamkus, ir R.Paksas iš minėtų vizitų grįžo su geromis naujienomis. Prezidentui pavyko išgirsti, jog geri santykiai su Lietuva Maskvai yra vienas pagrindinių dalykų jos naujosios politikos ES atžvilgiu kontekste. Rusija aiškiai pareiškė matanti Lietuvą savo partnere būsimose diskusijose su Vakaraais dėl Karaliaučiaus..

Tuo tarpu R.Paksas Stokholme išgirdo padrąsinančių žodžių apie Lietuvos pažangą siekiant narystės ES ir galimybę pasivyti pirmąją kandidačių grupę.

JAV SĄJUNGININKAI SVEIKINA PREZIDENTĄ G.V.BUSH

Europos sąjungininkai ir NATO teigiamai įvertino JAV prezidento George W.Bush pareikštą norą bendradarbiauti įgyvendinant Vašingtono planus kurti raketinės gynybos sistemą. Tuo tarpu šiam projektui besipriešinanti Rusija pareiškė, jog tikisi, kad Vašingtonas laikysis 1972 metų ginklavimosi sutarties.

Tiek JAV sąjungininkai, tiek Rusija sveikino George W.Bush pasiūlymą vienašališkai sumažinti ginkluotės kiekį. Tiesa, pareigūnai Maskvoje perspėjo apie naujų ginklavimosi varžybų

GERIAUSIA SOLISTĖ - VIOLETA URMANAVIČIŪTĖ

"Chicago Tribune" dienraščio vyriausias muzikinių įvykių kritikas John von Rhein balandžio 27 dienos laidoje, rašydamas Verdi "Requiem" recenziją, kurį atiko Chocagos Simfoninis orkestras, diriguojamas vyr. dirigento Daniel Barenboim, solistai ir choras, labai gerai įvertina jų atliktą koncertą. Tačiau labiausiai iškelia lietuvaite menininkę Violetą Urmanavičiūtę, skirdamas šiuos žodžius: "Geriausią iš solistų buvo Violeta Urmana, kurios mezzosopranas viso koncerto metu skambėjo puikiausiai - nuo jos turtingo kontraalto, tvirto vidurinio registro iki nuostabių viršutinių aukštumų. Jos balsas giedant Lacrimosa, buvo nuspalvintas ašaromis ir ji buvo rūsčiai efektinga, kai pareiškiamas teisingumo balsas Liber scriptus dalyje".

Violeta Urmanavičiūtė Metropolitan Operos scenoje Wagnerio "Parsifalis" operoje New Yorke.

pavojų, jeigu Vašingtonas atsisakytų tris dešimtmečius galiojančios Antibalistinių raketų sutarties (ABM).

Cituodama "karinius-diplomatinius šaltinius", Interfax naujienų agentūra pranešė apie teigiamą George W.Bush pasiūlymą vienašališkai sumažinti branduolinę ginkluotę įvertinimą. "Maskva gavo signalų iš Vašingtono, kad JAV administracijoje yra jėgų, suprantančių neigiamus padarinius, jeigu JAV vienašališkai nuspręstų palikti ABM ir gaivinti nacionalinę raketinės gynybos sistemą", - sakė šaltiniai.

Jungtinių Tautų generalinis

sekretorius Kofi Annan taip pat aiškiai pasakė, jog tikisi, kad sutartis nebus panaikinta. Per savo atstovą Kofi Annan sakė, kad būtina konsoliduoti ir testuoti egzistuojančius nusi-ginklavimo ir ginklavimosi varžybų neskatinimo susitarimus.

NATO generalinis sekretorius George Robertson sveikino George W.Bush pažadą konsultuotis su sąjungininkais dėl gynybinio skydo projekto, kuris, Vašingtono teigimu, apsaugos JAV ir sąjungininkus nuo neprognozuojamų ir nepatikimų valstybių puolimo ar atsitiktinio branduolinių raketų paleidimo.

NATO IR LIETUVOS PARTNERYSTEI

Gegužės 2 d. Seimo rūmuose atidaryta paroda "NATO ir Lietuva: saugumas-partnerystė-demokratija-plėtra". Ją iškilmingai atidaręs Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas pažymėjo, kad mes iš tikrųjų esame labai arti NATO - su šia organizacija Lietuva turi valstybės sieną - tai bendra siena su Lenkija. Pasak Seimo vadovo, mes taip pat esame labai arti sprendimo, kai galėtume būti pakviesti tapti NATO nare. "Jau po metų Prahoje turėsime išgirsti atsakymą", sakė A. Paulauskas, praneša ELTA.

Jis pažymėjo, kad Lietuvos valstybės siekis tapti Šiaurės Atlanto organizacijos nare yra pagrįstas noru dalyvauti kartu su kitomis Vakarų valstybėmis užtikrinant demokratijos raidą,

saugumą, taiką, pastovumą Europoje ir pasaulyje.

Lietuvos Seimo Pirmininkas priminė, kad gegužės 27 dieną Lietuvoje prasidės NATO Parlamentinės Asamblėjos sesija, kuri šio regiono erdvėje, dar ne NATO valstybėje, rengiama pirmą kartą. A. Paulauskas išreiškė įsitikinimą, kad toks didelis renginys Lietuvoje taps dar vienu solidžiu argumentu palankiai įvertinti Lietuvos ir kitų Bal-

Didžioji Britanija teigė remianti George W.Bush įsipareigojimą mažinti branduolinių ginklų arsenalą ir teigiamai įvertino jo kontaktus su Rusija, kuriai buvo aiškinama Vašingtono pozicija dėl ABM sutarties pakeitimo.

Susirūpinimą JAV kuriama raketinės gynybos sistema reiškia ne tik Rusija ir Kinija, keletui Vakarų valstybių taip pat nerimą kelia amerikiečių planai kurti raketinės gynybos sistemą. Kai kas baiminasi, kad sistema gali sunaikinti dabartinę pusiausvyrą tarp Rusijos ir JAV. Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac pavadino sistemą "kvietimu ginkluotis".

tijos valstybių pastangas tapti Aljanso nare.

Seimo rūmuose pateikta ekspozicija parodo Lietuvos ryšius su Šiaurės Atlanto Aljanso sutarties valstybėmis. Nuotraukos atspindi, kaip Lietuva dalyvauja bendrose su NATO programose.

Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos Seimo nariai, Lietuvoje akredituoti užsienio šalių ambasadoriai ir kiti svečiai.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110,00

LR PREZIDENTO KONSULTANTO VIZITAS JAV

Balandžio 29 - gegužės 2 dienomis Vašingtone lankėsi LR Prezidento konsultantas Česlovas Okinčicas. Jis dalyvavo Woodrow Wilson tarptautinių mokslininkų centro bei Lenkijos ambasados JAV surengtoje konferencijoje "Lenkai, jų praeitis ir jų kaimynai: atmintis ir susitaikymas". Konferencijoje Č. Okinčicas perskaitė pranešimą apie Lietuvos ir Lenkijos diplomatinių santykių atkūrimo dešimtmetį.

Č. Okinčicas savo kalboje pažymėjo, kad šis dešimtmetis atspindi naujos Lietuvos ir Lenkijos epochos pradžią, paremtą strategine partneryste. Pasak Č. Okinčico, Lietuva skiria ypatingą dėmesį strateginių santykių su kaimynine Lenkija vystymui. Jis patikino, kad Lenkijos narystė NATO buvo ir Lietuvos sėkmė, bei pastebėjo, jog Lenkija tapo karšta Lietuvos narystės Sąjungoje siekių rėmėja. Č. Okinčicas konferencijos dalyviams priminė Lietuvos lenkų organizacijų parėjusiais metais priimtą bendrą deklaraciją, kurioje paragino NATO valstybes priimti į savo gretas Lietuvą. Jis taip pat pakvietė Amerikos lenkus suteikti visą įmanomą pagalbą, kad per sekantį NATO plėtros viršūnių susitikimą 2002 m. Lietuva būtų pakviesta tapti NATO nare. "Be saugios Lietuvos

nebus saugios Lenkijos", pabrėžė Č. Okinčicas.

Č. Okinčicas kalboje taip pat pažymėjo, kad Lietuva, kaip jokia kita šalis Vidurio ir Rytų Europoje, saugo ir garantuoja etnines mažumų teises.

Konferencijos dalyviams sveikinimo laišką atsiuntė LR Prezidentas Valdas Adamkus. Laiške rašoma, kad per pastarąjį dešimtmetį Lietuvos nuosekliai vykdė atminties ir susitaikymo politiką, kurios teigiami rezultatai geriausi matosi Lietuvos santykiuose su Lenkija. Laiške pažymima, kad abi tautos šiandien kartu kuria naują Baltijos jūros regiono saugumo architektūrą, paremtą abipusiu pasitikėjimu ir gera kaimynyste. Prezidentas taip pat išreiškė įsitikinimą, kad ES ir NATO plėtra dar labiau sustiprins dviejų valstybių strateginę partnerystę.

Viešnagės Vašingtone metu, Č. Okinčicas taip pat susitiko su JAV specialiu Prezidento patarėju bei Nacionalinės saugumo tarybos vyriausiu direktoriumi Europos ir Eurazijos reikalams Daniel Fried, žymiais JAV lenkų politikais - buvusiu JAV Prezidento J. Carter Nacionalinio saugumo patarėju Zbigniew Brzeziniu bei J. Nowak-Jezioranski, Amerikos lenkų kongreso Vašingtono apylinkės vadovais.

LIETUVIŠKAS ALUS TIRIA JAV RINKĄ

Š. m. gegužės 3 d. prestižiniame Baltimorės (Marylando valstija, JAV) Elkridge Golfo Klube vyko kasmetinis Tarptautinis Vyno ir alaus priėmimas. Priėmimą, į kurį susirenka didžiausių Baltimorės regiono kompanijų vadovai, kasmet organizuoja Baltimorės Pasaulio Prekybos Centras. Tarp 14 šalių, gavusių pakvietimus priėmime reprezentuoti savo šalies vynus bei alų, jau treči metai iš eilės dalyvavo ir Lietuva.

Lietuvos ambasados Vašingtone diplomatai, bendradarbiaudama su Panevėžio "Kalnapiliu" bei "Utenos alumi", renginyje pristatė "Utenos" bei Kalnapilio "Export" alų. Lietuviškas alus priėmime turėjo didelį pasisekimą. Renginio metu surengta loterija, kurioje prizus buvo įsteigusi ir Lietuvos ambasada. Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas laimėtojams įteikė po dežę "Utenos" ir Kalnapilio

"Export" alaus. Loterijos laimėtojai taip pat buvo apdovanoti Klaipėdos "Švyturio" marškinėliais bei kepuraitėmis.

Lietuviško alaus tinklas JAV plečiasi nuolat - jau kelinti metai į JAV eksportuojama "Utenos alaus" produkcija, 2000 m. pradėtas eksportuoti Kalnapilio "Export" alus. Apie savo planus 2001 m. brautis į JAV rinką paskelbė "Švyturys".

Baltimorės Pasaulio Prekybos Centro surengtame priėmime Lietuvą taip pat reprezentavo AB "Naujosios Rūtos" saldainiai "Melodija" bei "Nida".

V. Ušacko nuomone, renginys buvo puiki reklama lietuviškiems gaminams. Vienas pagrindinių Lietuvos ambasados Vašingtone tikslų yra padėti Lietuvos gamintojams atverti bei išsitvirtinti JAV rinkose.

Rolandas Kačinskas

Illinois valstijos gubernatorius George H. Ryan nuoširdžiai priima LR ambasadorių Vygaudą Ušacką gubernatoriaus Chicago skyriaus įstaigoje.

LR AMBASADORIUS VYGAUDAS UŠACKAS CHICAGOJE

Balandžio 27 d. susitikimu su JAV Ilinois valstijos gubernatoriumi George Ryan bei pasisakymu apie Lietuvos politinę ir ekonominę pažangą, keturių dienų apsilankymą Čikagoje pradėjo LR ambasadorius JAV V. Ušackas.

Kalbėdamas viename iš Čikagos centre esančių klubų surengtame susitikime su JAV valstybinių įstaigų, verslo, Čikagoje reziduojančio konsulinio korpuso ir lietuvių organizacijų atstovais - iš viso 120 žmonių, ambasadorius V. Ušackas pastebėjo, kad neatsitiktinai savo pirmam vizitui į kitus JAV miestus pasirinko Čikagą. Jis juokavo, kad Lietuvą su Čikaga sieja "didžiausias lietuvių miestas pasaulyje Čikaga" ir bendra aistra krepšiniui bei džiazui. Pasak ambasatoriaus, Amerikos žmonių, tame tarpe Amerikos lietuvių pastangos ir palankumas bei Jungtinių Valstijų vykdyta Sovietų okupacijos nepripažinimo

politika padėjo Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. V. Ušackas pabrėžė, kad Lietuvos pakvietimas į NATO 2002 m. galutinai panaikintų skiriamąsias linijas Europoje bei užtikrintų demokratijos ir saugumo vaisius. Jis išreiškė viltį, kad JAV Prezidentas, drauge su Amerikos žmonėmis, imsis vadovaujančio vaidmens užbaigiant Europos suvienijimo procesą, išplečiant NATO per sakantį viršūnių susitikimą 2002 m. Amerikos lyderiavimo tikisi, anot V. Ušacko, visos narystės siekiančios šalys, žinomos "Vilnius-9" grupės vardu.

V. Ušackas savo pasisakyme daug dėmesio skyrė supažindinimui su verslo galimybėmis Lietuvoje bei tarpusavio prekybinių ryšių plėtrai. Jis pasidžiaugė, kad vis daugiau Lietuvoje gaminamos produkcijos atranda savo kelią į JAV rinką bei vis daugiau JAV kompanijų investuoja į Lietuvą. Jis pažymėjo, kad vienas

iš prioritetinių ambasados Vašingtone bei konsulato Čikagoje tikslų yra stiprinti šias tendencijas.

V. Ušackas susitiko su Čikagos miesto meru Richard M. Daley. Ambasatoriaus lankymosi Čikagos mieste proga prie merijos pastato esančioje aikštėje "Daley Plaza" iškelta Lietuvos trispalvė.

Amb. V. Ušackas susitiko su lietuvių organizacijų, pasirašiusių bendrą pareiškimą atstovais, kuriame įsipareigojo dirbti išvien, siekiant Lietuvos pakvietimo į NATO 2002 m., atstovais, dalyvavo Vidurio Vakarų Lietuvių bendruomenės suvažiavime bei Amerikos lietuvių moksleivių krepšinio turnyro atidaryme, interviu didžiausiam Čikagos dienraščiui "Chicago Tribune", JAV lenkų laikraščiui "Dziennik Zwiazkowy" bei JAV lietuvių žiniasklaidai. V. Ušackas taip pat susitiko su Amerikos lenkų ir Amerikos žydų organizacijų vadovais.

LR AMBASADORIUS VYGAUDAS UŠACKAS PAGERBĖ DONN NELSONĄ

Balandžio 30 d. ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas už nuopelnus Lietuvos krepšiniui bei Lietuvos vardo garsinimą JAV, Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės pagalbinkui bei debartiniam Dallas "Mavericks" komandos trenerio asistentui Donn Nelson įteikė LR ambasados JAV pripažinimo raštą-proklamaciją. Kaip Lietuvos dėkingumo ir įvertinimo simbolį, ambasadorius jam taip pat įteikė prie ambasados pastato istoriniais 1990-91 metais plevėsavusią Lietuvos vėliavą.

Ambasatoriaus V. Ušacko pasirašytame pripažinimo rašte sakoma: "Donn Nelsonui - dėkingumo ir įvertinimo vardan už svarų įnašą Lietuvos krepšiniui; už Lietuvos nacionalinės komandos treniravimą už pagalbą, suteikiant jau-

niems Lietuvos krepšininkams galimybę žaisti ir tobulėti NBA ir už kitą paramą Lietuvos krepšiniui bei Lietuvos vardo garsinimą JAV ir pasaulyje". V. Ušackas pripažinimo raštą ir vėliavą D. Nelsonui įteikė beveik 19 tūkst. žiūrovų akivaizdoje Dallas "Reunion" sporto rūmuose NBA atkrentamųjų krepšinio rungtynių tarp vietos "Mavericks" ir Utah "Jazz" metu, specialiai D. Nelson pagerbimui ir Lietuvos krepšiniui skirtoje pertraukėlėje.

Pristatant V. Ušacką, buvo paskelbta, kad Lietuvos ambasatoriaus įteikiama vėliava yra istorinė vertybė, simbolizuojanti Lietuvos kovą už laisvę. Ceremonijos metu taip pat paskelbta, kad proklamacija bei vėliava išreiškia Lietuvos žmonių dėkingumą D. Nelsonui, padėjusiam Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę iškovoti bronzos medalius 1992, 1996 ir 2000 m. vasaros Olimpinėse žaidynėse.

Rolandas Kačinskas

Janinos Marks - Monkutės gobelenų paroda iš Čikagos Lietuvos Respublikos ambasadoje Vašingtone atidaroma gegužės 6 d. Šie kūriniai buvo aukštai įvertinti keliose JAV miestų parodose. Planuojama juos eksponuoti keletą Europos sostinių prieš juos patalpinant Kėdainiuose, Janinos Monkutės Marks tėviškėje kaip dovaną steigiamame muziejuje.

Parodos rengėjai yra LR Ambasada ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

TALENTŲ MOKYKLA

Alytė Valentuokevičiūtė

Tėsinys. Pradžia 15 nr.

X

Aš įsiminiau tą šaltą sausio dieną. Mus visus klasės vaikus surikiavo po du ir vedė kaip kokius žąsiukus. Vedė per mokyklos pirmojo aukšto foje. Klusnius ir lengvai pasiduo-dančius suaugusių dresūrai.

Tą dieną nebuvo, tik vieno berniuko. Jis atsisakė tapti pionieriumi. Teisybę pasakius, mokytoja leido apsispręsti ir mums. Tačiau manėme, būti pionieriumi - teisinga. Kad taip ir turi būti. Mes tikėjome tuo ką mums sakė kiti mokytojai ir auklėtojos. Nė vienas išskyrus tą vaiką nesipriešino. O internato vaikai, net prikalbėti auklėtojų, jog ne-sugalvotų persigalvoti ir ne-užtrauktų gėdos visam bendrabučiui.

Dalia kaip visada, net ir tą dieną neapsiėjo be pokštų. Tiesa, labai nevykusių. Mano nuomone tai vėliau atsiliepė jos sveikatai. Ji nusprendė, šiandien ne toks jau šaltas metas. Ir įsispyrė į gumines, pavasarinės basutes. Ji ėjo visa drebedama ir balta nuo darganos. Jos lūpos atrodė mėlynos ir sumedėjusios. Kai brido per pusnis galėjai išgirsti lūpų vapėjimą ir kalenimą dantimis. Vaikai tada iš jos juokėsi. Linksma ir jai pačiai. Bet dabar aš suprantu, jog mums nebuvo skiriama gera globa. Mumis rūpinosi tik tiek kiek auklėtojoms už tai mokėdavo. Ir nei viena iš jų Dalios neįspėjo. Kaip niekur nieko leido eiti su visais.

Mums atėjus pionieriai ir komjaunuoliai jau laukė. Atsinešėme raštiškas priesaikas ir susidomėję stebėjome kas gi bus toliau. O paskui visas sekė pagal scenarijų. Vyresnieji lankstėsi prie kiekvieno iš mūsų ir segė ženklelius, rišo kaklaraiščius. Ant žvaigždučių puikavosi užrašas "visada pasiryžęs". Savo senąsias žvaigždučes su Volodia Uljanovu pasilikome namuose. Kai rišo kaklaraiščius pridėdavo:

- Būk pasiryžęs!

Reikėjo atsakyti:

-Visada pasiryžęs!

Kažkas iš klasės berniukų, (turbūt Rytis) sušuko:

-Visada apsimyžęs!

Stojo tylą, o paskui garsaus juoko antplūdis.

Pionierių vadovė ir mūsų mokytoja taip kvatojo, kad nebegalėjo susilaikyti nuo ašarų. Taigi tapome pionieriais. Kaklaraištis man pasirodė labai gražus. Jis - šilkinis, švelnus, naujas ir raudonas kaip liepsnelė.

Rytojaus dieną pasikeičiau.

Tapau rimtesnė. Susipynusi kaip paprastai kasą sykį ją užverčiau į viršų, susukau kuodą. Taip atrodžiau truputį vyresnė.

Štai tada kai įsijaučiau į pionierės vaidmenį ir kai rusų kalbos mokytoja ėmė dėstyti, jog mes esame ateitis ir turime statyti šviesų rytą, mūsų gyvenimas apsisvertė. Dėjosi kažkas nepaaiškinamo. Internate kaklaraiščiais vaikai valė grindis ir sienas. Arba sudraskyti kaklaraiščiai skrido pro langus į kiemą. Jie net būdavo piktai prikalami prie lūbų.

Aš negalėjau suprasti apie kokią "perestroiką" aplinkui kalbama. Nieko nenusimaniau toje maišalynėje, tame chaose, vykusiame visai čia pat. Ir gyvenau nežinioje kaip daugelis bendraamžių.

- Jūs gyvenate didelių permainų metu... - sakydavo istorijos mokytojas.

- Tačiau nieks nedėstė kas per permainingą vyksta. Koks viso to tikslas ir prasmė.

XI

Praėjo du metai. Dažnai mintimis aš sugrįždavau prie vieno išskirtinio rudens. Patyriau stebuklingą regėjimą, kurio lig šiol nepamirštu. Vieną dieną po pamokų mokytoja vedė mus pasivaikščioti. Ilgai vaikštinėjau prisimindama tuos laikus, kai nerūpestingai leisdavau laiką savo senelių namuose. Dabar su mergaitėmis žaidėme gaudynių. Staiga išgirdau tolimą balsą ir suklusau. Jis sklido tarytum daina. Ir niekas jo negirdėjo tik aš viena. Apsidairiau ir nustėrau. Miškas persimainė, tapo kitokiu, baugiu ir nepažįstamu. Medžiai ėmė keistai kraipyti į šalis. Aš pritūpiau, prisiglaudžiau prie kelmo. Padvelkė stiprus ir gilus vėjas. Jis pūtė tiesiai į mane ir dar taip stipriai, jog maniau nebeįstversiu. Išvydau dideliu greičiu atlekiantį kamuolį. Gal kamuolinį žaibą ar kažką panašaus. Užsimerkiau. Išgirdau siaubingą triukšmą ir stiprus nematomas virbas perskrodė man širdį. Kai atsipeikėjau šalimais dainavo nematoma būtybė. Lygus ir minkštas jos balsas skambėjo maloniai ir pažįstamai. Daina apie mane pačią. Rodos sakė, kad nenusiminčiau ir nepasiduočiau. O už vis keisčiausia, liepė klausyti tėvų. Ir neva, aš pamatysiu ateis laikas visas išsispręs, o aš būsiu laisva.

Neaišku kiek tai truko, bet mane apėmė baimė. Netikėdama savo akimis vėl atsiradau ar tiesiog išdygau prie

draugių. Jos linksminosi, klausinėjo kur gi buvau pražuvęs. Man ėmus pasakoti jos juokėsi:

- Tu kaip visada prisigalvoji! Taip nebūna! Kažkoks balsas? Žemės drebėjimas! Žaibai! Mes nieko nematėm!

- Melagė!

- Meluoja!

Paskui mūsų mokytoja paliepė kiekvienam vaikui išsirinkti po medį. Juk medžiai pilni paslapčių ir burtų. Aš šventai tuo tikėjau... Po keisto atsitikimo nepraslinkus nė savaitei, auklėtoja pasikvietė mane ir tarė:

- Esi nebemergaitė. Tu jau panelė. Turiu čia tokią gerą knygelę. Būtinai ją paskaityk.

Knyga vadinosi "Mergaitėms apie mergaites". Aš ją praričiau kaip patį skaniausią valgį. Supratau, iš tiesų pasikeitusi ir galbūt užaugusi. Dabar esu visai kitas žmogus. Sakytum moteris mažos paauglės kailyje. Ta knygelė minėjo, jog paauglystėje mergaitė tartum naujai užgimsta. Ji tampa nepriklausoma, gali atsakyti už save. Ir netgi, kas man pasirodė itin patrauklu, pati nuspręsti. Aš norėjau nuspręsti, norėjau planuoti savo veiklą. Dabar tam pats geriausias laikas.

Pasistengiau artimiau susipažinti su lietuvių kalbos mokytoja. Perskaičiau jai savo kūrybos eiles ir apsakymus. Deja, ji buvo užguita savų buitinių problemų ir menkai

tesuprato iškilusį talentą. Nekaltinau visai svetimų žmonių, kad jie nesidomi manimi. Tai pirmiausiai turėjo padaryti mano pačios tėvai. Bet artimieji į mano rašymą visai nekreipė dėmesio. Niekas neskaitino ir negyrė. Aš net nežinojau, jog egzistuoja jaunųjų literatų klubai į tuos klubus pasirodo priimdavo visus plunksnos vaikus. Norėjau susitikti su bendraminčiais ir pasidalyti su jais išpūdžiais apie knygas.

Aš tvirtai žinojau - smuikas niekada nebuvo ir nebus likimu kaip daugeliui mano draugių. Aš grojau tik todėl, kad to pageidavo tėvai. Užtat ėmiausi keisti ramiai ir gana sėslią atmosferą veržiančią jau daugel metų.

Savo lemtimi aš dar labiau patikėjau kai viena labai maloni auklėtoja prašneko esanti kerėtoja. Ji išbūrė mums ateitis. Auklėtoja skaitė likimą iš mergaičių delnų. Šios panašiai kaip ir aš išsižiojusios klausėsi ir tikėjo kiekvienu jos žodeliu. Vienai draugei "geroji fėja" išaiškino, ši nebaigs mokyklos, anksti paliks tėvų namus ir taps dviejų vaikų motina. Kitai, kurios nemėgau, pasakė, ji tekės už klasės draugo ir turės begalę vaikų, gyvens trumpai. Ji kalbėjo:

- Jūsų delnai buitiniai, nematau nė vieno išskirtinio...

Bet man atkišus savąj net aiktelėjo:

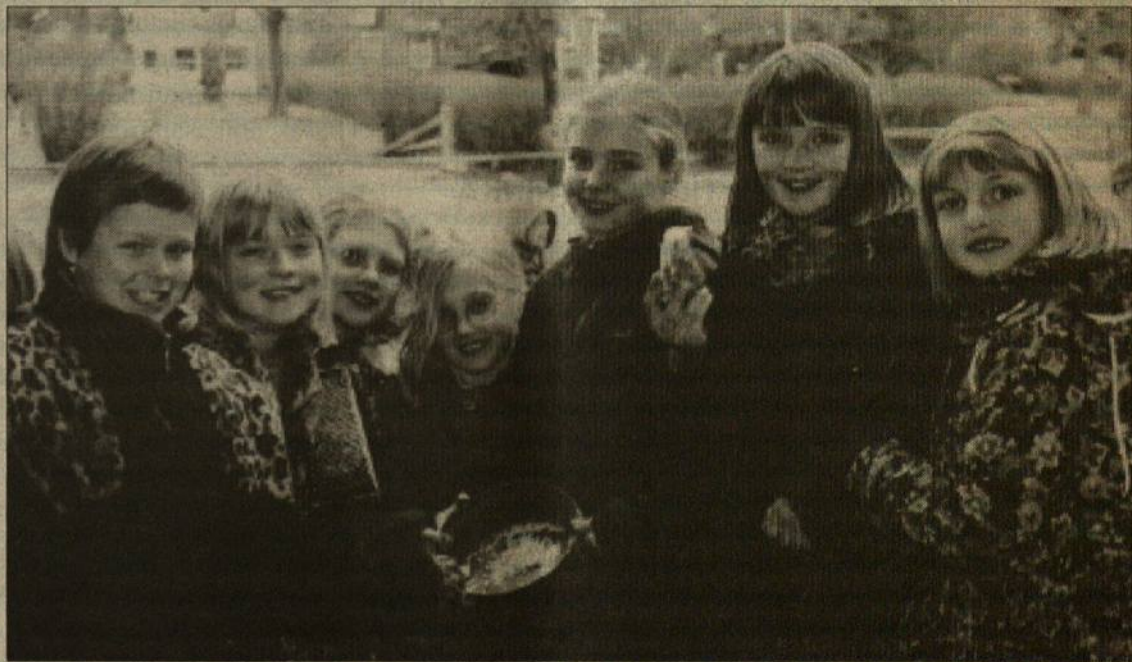
- Matau tiek daug!

Kalbėjo ilgai. Visos klausėmės. O labiausiai stebėjosi pati būrėja. Išgirdusi savo ateities viziją aš įsivaizdavau tai. Nežinojau ar džiaugtis ar ne. Ji nesuklydo užsimindama, esą netapsiu muzike.

Aš duoną valgysiu iš rašto.

Didžioji konkurencija buvo mūsų kasdienybė. Ji tūnodavo visur. Ir beveik visuomet duodavo apie save žinoti. Savo negailestingais atgarsiais ji apipindavo kiekvieną mūsų būties valandą. Visi šioje mokykloje konkuravo iki skausmo norėdami vieni kitiems įrodyti esantys patys geriausi. Man toks gyvenimas rodė svetimas ir bereikalingas. Diena iš dienos, kad vaikeliai pereitų į geresnes vieteles, patektų į žymesnių mokytojų rankas, dalyvautų konkursuose, tėveliai gerokai paprakaituodavo. Jie iš visų šalies kampų tempdavo mokytojams dovanas. Veždavo kyšius ir pinigus. Būdavo net ir tokių, kurie suveikdavo mokytojams prabangias atostogas. Pasikviesdavo juos į savuosius namus, apgyvendindavo pilname komforte. Tiesa, tie katrie dėdavo tokias arkliškas pastangas jų vaikai užkopdavo karjeros liftais, netgi būdami absoliučiai negabūs jie pralenkdavo tikruosius talentus, deja neturtingus.

(Bus daugiau)

Krienu tarkavimo konkursą laimėjusi komanda: iš kairės: Silvia Žvirblytė, Ramunė Bartuškaitė, Alytė Čepulytė, Alina Raulinaitytė, Aleksa Narbutaitytė, Ernesta Bartuškaitė ir Monika Čepulytė.

KRIENŲ KONKURSAS

Cleveland, OH Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos 3-4 skyrius šį pavasarį daug mokėsi apie senovės laikus. Skaitėme aprašymus apie kaimo gyvenimą, amatus, Lietuvos didikų, tautosaką, tautodailę. Diskutavome spaudos draudimo laikus, knygnešius, ir patys sukūrėme spaudos draudimo laikų laikraštėlį. Laikraštelyje buvo įvairių straipsnių: naujienos, pokalbiai su iškiliais asme-

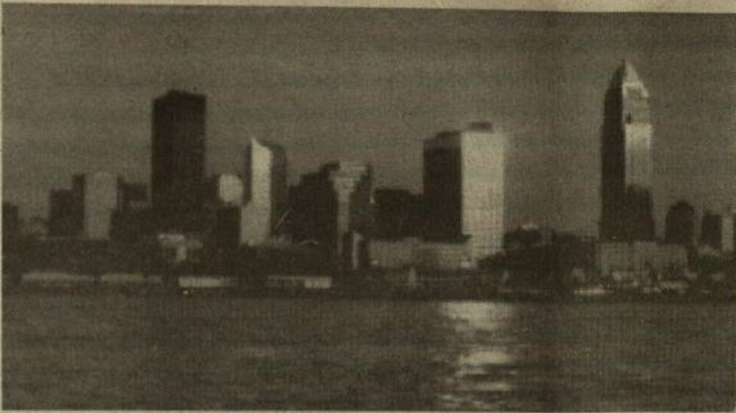
nimis, sveikatos patarimai, prisiminimai, knygų recenzijos, "Jaunimo puslapis", oro pranašystės, skaitytojų laišukai, piešiniai, reklamos ir tt. Kadangi to laikraštėlio receptų skyrelyje suradome įdomų receptą kriėnams, tai mūsų klasėje suruošėme "krienu tarkavimo konkursą". Išėję į lauką, susiskirstėme į tris komandas, ir tarkavome kriėnus, visi stengdamiesi kuo greičiau juos sutarkuoti!

(TOLIAU - ištrauka iš mūsų laikraštėlio.)

ŠEIMININKĖS SKILTIS

Pristatome Jums mūsų skaitytojų prisiųstus receptus švenčių stalui. Šis maistas labai sveikas. Duokite šeimai kiek galite daugiau daržovių ir vaisių. Mėsos visad trūksta, bet gal Velykoms galėsite pasidaryti dešrų. Jau pavasarėjant pas Jus turbūt dar

Nukelta į 11 p.

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 13 d., 11:30 val. "Motinos dienos" pusryčiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 19 d. šeštadienį 6 v.v. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigtuvės Dievo Motinos salėje.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 val. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

LIEPOS 22 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LIEPOS 14 d., šeštadienį, 4 v.p.p. 5-oji, jubiliejinė Gijos gegužinė, Beachland piknikų vietovėje, linksmis akordeonistas Bronius Mūras.

RUGPJŪČIO 12 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinietės.

SPALIO 12 d. 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje LIETUVIŲ DIENOS Ažuoliukų koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Atkelta iš 10 p.

sandelyje liko bulvių ir burokų, tai siūlome šiuos patiekalus.

Burokėlių sriuba

4 puodeliai jautienos sriubos

3-4 švieži burokėliai, sutarkuoti

1 didelis svogūnas, smulkiai sukapotas

1 salieros lazdelė su lapais, irgi sukapota

1 sutarkota morka

3 valgomi šaukštai aliejaus

Darbas: Paruošti krosnį. Dideliame puode pakepinti svogūnus ant aliejaus. Įdėti jautienos sriubą ir sutarkuotus burokėlius. Ant lengvos ugnies virti pusę valandos. Ipiant į bliūdelius į kiekvieną įdėti šaukštą grietinės.

Alina Raulinaitė

Greitas sviestas

Reikia paruošti: nuo šviežio pieno nupiltas dvi stiklines saldžios grietinės medinį šaukštą ir švarų rankšluostį, molinį indą su tvirtu kamščiu.

Darbas:

1. Įpilti grietinėle į imolinį indą ir stipriai užkimsi.

2. Leisk savo vaikui kratyti indą, kol pasidaro sviestas.

3. Su mediniu šaukštu išimti sviestą iš molinio indo ir padėti ant rankšluosčio.

4. Rankšluostyje išspausti sviestą kol nebebėgs skystis.

5. Galima gražiai suspausti į formą ir padėti ant lėkštės.

Neris Klimaitė

Garsioji šeimininkė Aleksa Narbutaitė siūlo šiuos patiekalus Velykų stalui:

Kugelis

Sutarkuoti bulves be jokių prieskonių. Užpilti kugelį ant kopūstų lapų. Kepti kol gatavas malkų kūrenamoje krosnyje. Skonis atsiras iš kopūstų lapų.

Sūris

1. Surauginti pieną.
2. Pašildyti pieną.
3. Kai sutirštėja, supilti į sūrio maišą.

4. Išspausti skystį.
5. Maišą stipriai prislėgti ar suspausti.

6. Išimti sūrį iš maišo.

7. Džiovinti sūrį lauke, saulėje, iki kol pasidarys kietas.

Skaniai graužti kietą sūrį!

Krienai

Išsikasti iš žemės krienus. Juos nuplauti, apvalyti. Sutarkuoti (geriau lauke, kad akis negraužtų). Ant sutarkuotų krienų užpilti acto ir cukraus. Per Velykas į gatavus krienus galima užpilti burokėlių sunkos, kad pasidarytų gražūs raudoni krienai!

SPORTAS

VII PASAULIO LIETUVIŲ KALNŲ SLIDINĖJIMO ŽAIDYNĖS

VII-sios Pasaulio Lietuvių Kalnų Slidinėjimo Varžybos įvyko 2001 m. kovo 28 d., Mammoth Mountain slidinėjimo kurorte, Kalifornijoje, JAV-se. Lietuvos Kalnų Slidinėjimo Federacijos ir ŠALFAS-gos pritarimu bei pavedimu varžybas vykdė Kalifornijos LSK "Banga" per specialų organizacinį komitetą, šios sudėties: Algirdas Šėkas - pirmininkas, Rita Dičiūtė-Tumienė - sekretorė, Raimundas Dičius, Algis Juodikis, Darius Raulinaitis,

dr. Izabelė Sagatauskaitė ir Rimas Tumas - nariai.

Varžybinė programa apėmė slalomo ir didžiojo slalomo rungtis, vyrams ir moterims įvairiose klasėse, pagal dalyvio amžių. Po 2 nusileidimus buvo vykdoma kiekvienoje rungtyje. Abiejų nusileidimų laikų suma nusprendė dalyvio užimtą vietą. Pirmų trijų vietų laimėtojai kiekvienoje rungtyje ir kiekvienoje klasėje buvo apdovanoti specialiais medaliais. Papildomai specialiais žymenimis buvo atžymėti ab-

soliutūs vyrų ir moterų slalomo ir didž. slalomo laimėtojai, nepaisant amžiaus ir klasės.

Varžyboms užsiregistravo 67 slidinėtojai (46 vyrai ir 21 moteris), tačiau dalyvavo tik 58 (40 vyrų ir 18 moterų), iš kurių - 32 iš JAV, 22 iš Lietuvos, 3 iš Kanados ir 1 (Tomas Balchas) iš Singapūro.

Šios varžybos buvo kulminacinis taškas pasaulio lietuvių slidinėtojų sąskrydžio, kuris vyko kovo 24-30 d.d. toje pačioje vietovėje. Sąskrydyje dalyvavo apie 150 slidinėtojų, įskaitant tame skaičiuje ir varžybų dalyvius. VIII Pasaulio Lietuvių Slidinėjimo Varžybos planuojamos Europoje, galbūt 2005 metais. Jas rengs Lietuvos slidinėtojai.

Algis Bielskus

LIETUVIŲ FOLKLORO FESTIVALIO KOMITETAS KVIEČIA

The 45th Annual Pittsburgh Folk Festival

May 25, 26, 27, 2001
I.C. Light Amphitheater
Station Square

Featuring the music, food and culture of more than 40 nationalities from the Pittsburgh area.

The "NERIS" Lithuanian Dancers of Pittsburgh are scheduled to perform on Saturday, May 26th.

For tickets or more information call:
(412) 381-8669

or visit the Lithuanian Citizen's Society of W.P.A website at:
www.angelfire.com/pa2/lithcitizenssociety

Pittsburgh Folk Festival

P.O. Box 81007
Pittsburgh, PA 15217
Phone: 412-278-1267 Fax: 412-432-8045
www.pghfolkfest.org
E-mail: info@pghfolkfest.org

FACT SHEET

EVENT:	45th Annual Pittsburgh Folk Festival
DATES:	Friday, Saturday, Sunday - May 25, 26, and 27, 2001
TIMES:	Fri - 4:00 pm to 11:00 pm, Sat. - 11:00 am to 11:00 pm Sun. - 11:00 am to 6:00 pm
LOCATION:	I.C. Light Amphitheater, Station Square, Pittsburgh, PA
DESCRIPTION:	A "Multi-Cultural Celebration" featuring the presentation of over 40 nationalities' native heritage and traditions.
HIGHLIGHTS:	Traditional and contemporary entertainment; ethnic food and refreshments, international beer garden, international marketplace, children's activities, performances, and storytelling, dance workshops, cultural display tent, craft demonstrations, international conversation, multi-cultural musical instrument demonstrations, and more! Three stages of continuous entertainment!
ENTERTAINMENT:	Hoodlins Aristo Friday, May 25 - Brava Combo, Saturday, May 26 - Duckweed Zydeco, and Sunday, May 27 - Lithuanian Tindas. International performances throughout the weekend, featuring Africa, Bulgaria, Cambodia, China, Croatia, Germany, Greece, Hawaii, Hungary, India, Ireland, Latin America, Lebanon, Lithuania, Philippines, Poland, Russia, Scandinavia, Scotland, Serbia, Slovakia, Ukraine, and Wales. More to be announced!
ADMISSION:	\$0.00 adults at the gate, \$3.00 children (5 - 12 years), under three is free! Tickets can be purchased at the gate.
SPONSOR:	Renaissance Plaza Suites and Conference Center
INFORMATION:	For more information, schedule of events, future mailings, or involvement, please call (412) 278-1267 or visit our website at www.pghfolkfest.org .
ORGANIZATION:	Presented by Pittsburgh Folk Festival, Inc. - a non-profit 501(c)(3) organization dedicated to preserving and promoting international culture and heritage in the area.
CONTACT:	Non-Kruchinski o mail: non@pghfolkfest.org .

APLANKYKIT

Gegužės 1-3 d., 8 v.v. The Cleveland Institute of Music nemokamas festivalis: Bela Bartok - Rytinės Europos liaudies muzikos įtaka. Atlieka Cavani styginis kvartetas. CIM, 11021 East Blvd., Cleveland, tel. 216/791-5000.

Geg. 3-20 d. Great Lakes Theater festivalio spektakliai - Peter Pan. Ohio Theater, Playhouse Sq., 1501 Euclid Ave., Suite 423, tel. 216/771-3999.

Geg. 5 d., 6 v.v., - Nuostabių ritmai. The Cleveland Institute of Music moterų k-tas. 11021 East Blvd., Cleveland, tel. 216/791-5000.

Geg. 10 d., 9:30 v.r. - 3 v. p.p., Priešmokyklinio amžiaus vaikų ir suaugusių glaukomos nemokamas patikrinimas. Cleveland Sight Center, 1909 East 101 st Str., Cleveland, tel. 216/791-8118.

Geg. 11 d., 7-8 v.v. Pažinkit West Nile Virus. Cuyahoga apskr. Sveikatos įstaigos atst. Joe Lynch praneš apie uodų skleidžiamą ligą ir ar ji pasieks mus šią vasarą. North Chagrin Nature Center, įvaž. Iš Rt. 91 (SOM).

Geg. 13 d., 10 v.r. - 5 v. p.p. Motinos diena Clevelando Metroparkų zoologijos sode. Visoms motinoms įėjimas nemokamas. 3900 Wildlife Way, Cleveland, Ohio, tel. 216/661-6500.

Geg. 15 d., 9:30 - 11:30 v.r. Išskyla jaunoms širdims stebėti pavasario gamtą Brec-

Nukelta į 12 p.

Atkelta iš 11 p.

ksville Metroparke, įvaž. Iš Rt. 82, Chippewa Rd., Brecksville, tel. 440/526-1012.

Geg. 17 d., 1-3 v. p. p. Išskyla į Lakeview Cemetery, ap-lankant Clevelando protėvių paminklus. Jie sukūrė Cle-velandą ir apylinkes. Mokestis 1 dol. Registruotis 440/248-2326.

Geg. 18-19 d., 10 v.r. - 4 v. p. p. Nemokamas vaistažolių ir gėlių festivalis, Chagrin Falls centre - Riverside park, Tri-angle Park, Township Hall, 83 N. Main Str. Tel. 440/247-1895.

Geg. 19 d., 8 - 10:30 v.r. Clevelando Metroparkai Hinckley ežere bandys pasiekti naują Guinness pasaulinį re-kordą, sutelkiant 700 luotų ir baidarių plaustą. Registracija 5 dol., tel 330/278-2122.

Geg. 19 d., 8:30 v.r. - 12 v. Osteoporosis Walk Foundation

- Metinės čitynės kaulams sustiprinti. Holiday Inn 6001 Rockside Rd., Independence, tel. 216/556-0391.

Geg. 20 d., 3 v. p. p. The Singing Angels - Dai-nuojančių angelų pavasario koncertas. State Theatre, 1519 Euclid Ave., Cleveland, tel. 216/621-5117.

Geg. 24 d., 7-9 v.v. Nat'l Assoc. Of Investment Corp., Computer User Group ne-mokamas susirinkimas, Tri C East, Harvard ir Richmond Rd., 4250 Richmond Rd. Highland Hills, tel. 216/321-8754.

Geg. 26 d., 10 v.r. - 4 v. p. p. Tour de Necklace - Kelionė po Hinckley Reserv. dviračiais, luotais ežere ir žygis pėsčia pavasario gėlėms stebėti, 9 mylios. Susitikimas prie Hinckley Lake Boathouse. Registruotis tel. 440/248-2326.

Geg. 30 d., 7-9 v.v. gamtininkas David Dvorak kalbės apie kajotus, jų istoriją ir padavimus. Brecksville Reserv. Oak Grove Picnic

Area, poros mylių išskyla. Registracija pradedama geg. 14 d. tel. 440/526-1012.

Gerardas Juškėnas

GEGUŽĖS 3-PASAULINĖ SPAUDOS LAISVĖS DIENA

Prieš 10 metų, 1991 metais, gegužės 3 d. Afrikos žurnalistas susirinko į Namibijos sostinę Windhoeką, į didelį seminarą kuriame dalyvavo žurnalistai ir iš kitų pasaulio kontinentų. Seminare buvo nagrinėjamos fundamentalios žiniasklaidos laisvės, ne-priklausomybės ir socialinės atsakomybės problemos. Seminaro dalyviai priėmė šiais klausimais vadinamąją Winhoekio Deklaraciją, kuriai pritarė UNESCO, Jungtinių Tautų Organizacija ir kitos

tarptautinės institucijos, o šią dieną-gegužės 3 dieną nutarė paskelbti pasauline spaudos laisvės diena. Ta proga UNESCO Generalinis Direktorius Koichiro Matsuura bei Jungtinių Tautų Ge-neralinis Sekretorius Kofi A. Ananas išplatino kreipimąsi į visus pasaulio žiniasklaidos darbuotojus ir pasaulio šalių vyriausybes.

Jame rašoma: "Šią Pa-saulinę spaudos laisvės dieną mes raginame visus įvairių lygių politikus padaryti viską,

kas yra jų galioje, kad spaudos laisvė visose šalyse taptų visuotine, ir žurnalistai be baimės ir trukdymų galėtų atlikti savo darbą, o pasaulio visuomenė galėtų pasinaudoti laisvų idėjų platinimu. Mes taip pat prašome žurnalistus laikytis aukščiausių savo profesijos taisyklių, atsisakyti parduoti savo talentą neap-pykantos pirkliams, ir niekada jokiais sąlygomis ne-peržengti nešališkumo prin-cipo.

Mes kreipiamės į viso pa-saulio tarptautinę bendriją drauge ginti ir globoti šią fundamentalią kiekvieno žmo-gaus teisę-teisę gauti ir sukurti informaciją ir idėjas be jokios cenzūros, kuriai turėtų būti nustatytos neveikiamos užtvaros ir sienos".

LŽS informacija

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri: 8 am to 6 pm

Sat: 8 am to 4 pm

866 E. 200th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesi valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ - 2001

Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis

Atstovaujama FINNAIR. SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įsivaikintoja
Profesionalus patarėjas perkant-parduodant namus ir namų įrengimus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai patarėjimai

17938 Haff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530